

**САВЈЕТ МИНИСТАРА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

ПРИЈЕДЛОГ

ЗАКОН О УНУТРАШЊОЈ И ПОМОРСКОЈ ПЛОВИДБИ

Сарајево, децембар 2008. године

На основу члана IV. 4.a) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на сједници Представничког дома одржаној. -----године и сједници Дома народа одржаној ----- године, усвојила је

Закон о унутрашњој и поморској пловидби

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Подручје примјене)

(1) Овим законом уређују се унутрашњи и поморски пловни путеви, као и услови и начин безбједног одвијања пловидбе, на унутрашњим и поморским пловним путевима које територијално припадају Босни и Херцеговини, на којима важи међународни режим пловидбе, основни правни односи у погледу бродова и пловила, поступци уписа бродова и пловила, превоз и пловидбени послови, пловидбене незгоде, управе унутрашње и поморске пловидбе, капетаније и инспекцијски надзор.

(2) Осим одредаба овог закона на пловидбу на пловним путевима на којима важи међународни режим пловидбе примјењују се и одредбе међународних конвенција којима је приступила Босна и Херцеговина, као и одредбе међудржавних уговора које је закључила Босна и Херцеговина са другим државама.

Члан 2. (Пловни објекти)

(1) Одредбе овог закона које се односе на бродове примјењују се и на плутајуће објекте, скеле и чамце - броднице, ако је то овим законом предвиђено.

(2) Одредбе овог закона примјењују се на ратне бродове само ако је то овим законом изричито предвиђено.

Члан 3. (Обичајно право)

На односе који нису уређени овим законом, другим законима и подзаконским актима, примјењују се и обичајно право.

Члан 4. (Дефиниције)

Ако овим законом није друкчије одређено, поједини изрази употријебљени у овом закону имају следећа значења:

1. пловидба је вјештина вођења пловила на унутрашњим пловним водама и поморским пловним путевима;
2. унутрашња пловидба је пловидба која се обавља на унутрашњим водама отвореним за саобраћај;
3. поморска пловидба је пловидба која се обавља на мору;
4. унутрашњи пловни пут је појас на унутрашњим водама (језера и ријеке) одређене дубине и ширине и других габарита који је уређен, обиљежен и отворен за безбједан саобраћај;
5. поморски пловни пут је појас на обалном мору у границама Босне и Херцеговине, одређене дубине и ширине на којем се обавља унутрашња пловидба;

6. пловило је пловни објекат прикладан за пловидбу и плутање на води и на мору;
7. брод, је пловило намијењено за пловидбу на унутрашњим и поморским водама;
8. брод унутрашње пловидбе је пловило намијењено за пловидбу на унутрашњим водама, дужине од 15 м и више, или чија је највећа истиснина 15 тона и више или ако је оспособљен за превоз више од 12 лица, као и тегљач и потискивач без обзира на њихову дужину, ширину и истиснину;
9. брод поморске пловидбе је пловило намијењено за пловидбу на мору, чија баждарска дужина износи 24 м, или чија је регистарска запремина 15 БРТ и виша, или је оспособљен за превоз више од 12 лица;
10. путнички брод је брод намијењен за превоз више од 12 путника;
11. теретни брод је брод намијењен за превоз ствари;
12. технички пловни објекат је пловило намијењено за обављање радова на води, с властитим погонским уређајем или без њега (нпр. багер, елеватор, дизалица, платформа за истраживање и експлоатацију нафте и сл.);
13. плутајући објекат је пловило, стално привезано, усидрено или положено на дно и намијењено за разне потребе (пристани, стамбени објекти, ресторани, радионице, складишта, плутајући хангари, тикваре-рибарнице, воденице и понтонски мостови, рибогојилишта и платформе за експлоатацију течних горива);
14. тегљач, односно потискивач је брод намијењен за теглење или потискивање других пловила;
15. тегљеница је теретни брод без властитог погона који има кормиларски уређај;
16. потисница је теретни брод који нема властити погонски уређаји и кормиларски уређај;
17. трајект је брод за превоз путника и ствари;
18. танкер је брод намијењен за превоз терета у течном стању;
19. јавни брод или чамац је пловило чији је власник држава, ентитет, кантон, општина, царински орган или ватрогасна служба и служи искључиво за службену употребу;
20. страни брод или чамац је пловило регистровано - уписано у уписник бродова у некој другој држави и има намјену према прописима те државе;
21. рибарски брод је пловило намијењено рибарству;
22. јахта је брод или чамац која служи за спорт, рекреацију или разоноду и на којој је могућ дужи боравак независно од копна;
23. чамац унутрашње пловидбе је свако пловило, осим тегљача, потискивача, намијењено за пловидбу на унутрашњим водама, чија је дужина трупа мања од 15 м а ширина трупа мања од 3 м, или чија је истиснина мања од 15 тона;
24. чамац поморске пловидбе - бродица је пловило намијењено за пловидбу морем, чија баждарска дужина износи мање од 24 м или чија је регистарска запремина мања од 15 БРТ;
25. скела је пловило посебне конструкције намијењено за превоз лица и ствари с једне обале на другу, односно с једног објекта на други;
26. бродар је физичко или правно лице (предузеће, компанија) која је као власник брода носилац пловидбеног потхвата, која је у уписник бродова уписана као власник брода док се супротно не докаже ;
27. путник је свако лице на броду или чамцу, осим дјете млађе од једне године живота и лица заослених на пловилу у било којем својству, члана посаде и чланова породица чланова посаде;
28. јавни превоз је превоз лица и ствари од стране бродара, односно превозника, који је уз једнаке услове сваком доступан и обавља се на основу уговора о превозу;

29. превоз за сопствене потребе је превоз који обавља физичко или правно лице за задовољење властитих потреба;
30. лука је дефинисани водени и с водом директно повезани копнени простор са објектима и опремом намијењеним за пристајање, сидрење, заштиту пловних објеката, укрцавање и искрцавање робе или путника, руковање робом, складиштење, производњу, прераду и дораду робе, као и другим привредним дјелатностима које су с тим дјелатностима у међусобној привредној, транспортној или технолошкој вези;
31. лука отворена за међународни саобраћај је лука слободна за приступ бродовима свих застава потписница међународних конвенција којима је приступила Босна и Херцеговина;
32. пристаниште је водени и с водом директно повезани копнени простор, на унутрашњим и поморским пловним путевима, с изграђеним и неизграђеним обалама, уређајима, постројењима и објектима намијењеним за пристајање, сидрење и укрцавање и искрцавање путника или појединих врста роба;
33. товариште је мјесто уз обалу пловног пута ван луке или пристаништа одређено за повремено пристајање пловила ради утовара, односно истовара одређених врста роба.
34. марина је специјализована лука или пристаниште на обали ријека и мора намијењених за прихватање, чување и опрему пловних објеката
35. сидриште је уређени и обиљежени простор на унутрашњим и поморским водама намијењен за сидрење, маневрисање пловила и формирање и расформирање пловних састава;
36. зимовник је изграђени или природни водени простор, на унутрашњим водама, уређен да служи безбједној заштити пловила (бродова, плутајућих објеката и чамаца) од оштећења ледом, од велике воде и других непогода;
37. зимско склониште је природни дио воденог простора, на унутрашњим водама, који служи за нужни смјештај пловила и заштиту од оштећења при наиласку леда и велике воде и других непогода;
38. обала на унутрашњим пловним путевима је појас копна који се протеже уз пловну ријеку до висине највишег водостаја при коме је дозвољена пловидба, искључујући поплављене површине при овом водостају, а који је широк у дубину копна најмање 6 метара;
39. обала на поморском пловном путу је појас копна који је ограничен линијом до које допиру највећи таласи-валови за вријеме најјачег невремена, као и онај дио копна који по својој природи или намјени служи искоришћавању мора за поморску пловидбу и поморски риболов, а који је широк најмање 6 метара, рачунајући од линије која је водоравно удаљена од линије највише плиме;
40. чин заједничке хаварије је сваки намјеран и с разлогом ванредан трошак и свака намјерна и ненамјерна штета учињена, односно узрокована од заповједника брода или другог лица који га замјењује, предузет ради спашавања имовинских вриједности учесника у истом подухвату од стране опасности која им заједнички пријети.
41. пловидбена незгода је догађај на унутрашњим или морским водама отвореним за саобраћај, настао у пловидби или искоришћавању пловног објекта или пловног пута, при којем је страдало једно или више лица (смрт или повреда) или је дошло до материјалне штете или загађења животне средине.
42. учесник пловидбеног подухвата је власник, односно бродар и лице које је овлашћено располагати теретом укрцаним на брод;
43. пловидбени подухват је путовање брода од почетка укрцавања до завршетка искрцавања терета сваког појединог учесника подухвата;

44. дужничка маса је имовина према чијој се вриједности на основу одредаба овог закона придонеси накнади штете или трошкова који су проузроковани чином заједничке хаварије;
45. повјерилачка маса је штета или трошкови проузроковани чином заједничке хаварије који се на основу одредаба овог закона надокнађује из дужничке масе;
46. лука завршетка заједничког подухвата је лука у којој је искрцан последњи дио терета који се налазио на броду у тренутку чина заједничке хаварије;
47. капетаније унутрашње и поморске пловидбе су у саставу Министарства комуникација и транспорта Босне и Херцеговине, које уређује њихову унутрашњу организацију;
48. капетан капетаније је одговорно лице у капетанији;
49. уље означава сва постојања угљико-минерална уља, сирова нафта и сви њени деривати, те талог и отпадна уља без обзира превозе ли се као терет или као залихе горива и мазива;
50. пељарење-пилотажа је вођење пловног објекта од стручних лица (пилот и др.) давањем стручних савјета заповједнику пловних објеката ради безбједне пловидбе у лукама, тјеснацима и преводницама.

ДИО ДРУГИ - БЕЗБЈЕДНОСТ ПЛОВИДБЕ

ГЛАВА I - ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ

Члан 5. (Дефиниција)

(1) Безбједност пловидбе утврђена овим законом односи се на скуп мјера, услова и поступака које морају испуњавати: пловни путеви на унутрашњим водама и поморским водама Босне и Херцеговине, луке, пристаништа, бродови и друга пловила унутрашње пловидбе и поморски бродови, посада на бродовима и пловним објектима, пилотажа на унутрашњим пловним путевима и на мору и надзор над спровођењем одредаба безбједности пловидбе на унутрашњим и поморским водама.

(2) Ближе прописе о испуњавању услова из става (1) овог члана доноси Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: надлежно министарство).

Члан 6. (Дужности субјеката)

(1) Физичко или правно лице које обавља превоз, организатор превоза (у даљем тексту: бродар) или правно или физичко лице које управља луком, организација која обавља одржавање и обиљежавање пловних путева или орган надлежан за послове безбједности пловидбе дужни су:

- а) организовати надзор обављања послова који се односе на безбједност пловидбе,
- б) обезбиједити трајно обављање надзора безбједности пловидбе,
- ц) водити прописане податке који су значајни за безбједност пловидбе

(2) Лица из става (1) овог члана својим актима уређују начин извршења наведених обавеза.

Члан 7. (Надлежност у случају незгоде)

(1) Надлежно министарство или орган које оно одреди, је обавезно спровести истрагу о свакој незгоди која се догоди било којем броду и пловном објекту из државе Босне и

Херцеговине, као и на броду односно чамцу из друге државе који претрпи незгоду у водама Босне и Херцеговине, ако је незгода проузроковала смрт или теже физичке озледе учесника у незгоди, већи губитак или оштећење имовине, запречавање пловног пута или загађивање вода.

(2) Ближе прописе о поступку испитивања узрока незгоде из става (1) овог члана доноси надлежно министарство.

ГЛАВА II – ПЛОВНИ ПУТЕВИ

Члан 8. (Пловни путеви)

(1) Савјет министара Босне и Херцеговине доноси одлуку о проглашењу пловних путева на којима важи међународни режим пловидбе.

(2) Постојање услова за безбједну пловидбу на пловним путевима утврђује надлежно министарство.

Члан 9. (Грађење и уређење)

(1) Пловни путеви на унутрашњим и поморским водама граде се и уређују, технички одржавају за пловност и обиљежавају, а на њима се постављају објекти безбједности пловидбе и обезбјеђује њихов исправан рад.

(2) Грађење и уређење пловног пута на унутрашњим и поморским водама обавља се на основу прописа о водама и других усвојених међународних стандарда.

Члан 10. (Одржавање)

(1) Одржавање унутрашњих пловних путева представља скуп организационих и техничких активности и поступака у циљу редовног одржавања: габарита пловног пута (ширина и дубина), уклањање плићака, ријечних наноса, постављање водограђевина, брана, преводница и обалног простора.

(2) Одржавање поморског пловног пута је постављање и одржавање објеката безбједности пловидбе и обезбјеђивања њиховог правилног функционисања (свјетинионици, обална свјетла, плутаче и бове, ознаке, сигналне и радио станице, звучни, електронски, електрични, радарски и други уређаји) за одвијање безбједне пловидбе на поморском пловном путу и лукама, маринама, сидриштима.

(3) Техничко одржавање унутрашњих и поморских пловних путева обухвата грађевинске радове на природним и умјетним водотоцима и мору на којима се обезбјеђује сигурно одвијање пловидбе.

(4) Техничко одржавање пловних путева и објеката безбједности за побољшање услова пловидбе обављају специјализоване организације оспособљене за вршење те дјелатности, која овласти надлежно министарство на основу законске процедуре.

(5) Радови на техничком одржавању пловних путева и објеката безбједности пловидбе за побољшање услова пловидбе обављају се на основу годишњег програма рада и техничке документације које доноси надлежно министарство.

Члан 11.
(Обиљежавање)

(1) Обиљежавање унутрашњих пловних путева је скуп радњи који се односи на постављање објеката безбједности пловидбе, обалних и пловних свијетлећих и не свијетлећих сигнала, сталних и привремених пловидбених ознака, оптичких, звучних, електричних, електронских, радарских и других уређаја за одвијање безбједне пловидбе у лукама, пристаништима, пристанима, маринама, зимовницима, сидриштима, преводницама-уставама, хидрограђевинских и хидротехничких објеката у одређеном габариту те обезбјеђивање њиховог правилног функционисања.

(2) Обиљежавање и постављање, објеката безбједности пловидбе на пловним путевима и њихово правилно функционисање, према прописима о пловидби на унутрашњим и поморским пловним путевима обавља специјализована организација оспособљена за вршење те дјелатности, коју овласти надлежно министарство.

Члан 12.
(Извори финансирања)

Средства за техничко одржавање и обиљежавање пловних путева из чл. 9., 10., и 11. овог закона обезбјеђују се из:

- а) буџета институција Босне и Херцеговине;
- б) накнада за коришћење пловног пута;
- ц) накнада за коришћење објеката безбједности пловидбе на пловном путу;
- д) средстава водног доприноса и других финансијских извора;

Члан 13.
(Објекти безбједности пловидбе)

(1) На изграђеном, уређеном и за пловидбу отвореном пловном путу постављају се и одржавају објекти безбједности пловидбе.

(2) Објекти безбједности пловидбе према намјени, разврставају се на објекте за:

- а) техничко побољшање услова пловидбе, бродске преводнице, бране, зимовници, сидришта, хидротехничке грађевине, обалоутврде и др.,
- б) обиљежавање и сигнализацију.

(3) Промјене на пловном путу и објектима безбједности пловидбе које су важне за пловидбу објављују капетаније унутрашње и поморске пловидбе.

Члан 14.
(Обиљежавање запрека)

(1) Позицију и карактеристике свјетлосних и других ознака за обиљежавање запрека на пловном путу и друге мјере за безбједну пловидбу одређује капетанија.

(2) Инвеститор или власник објеката или средстава који представљају сталне или повремене запреке на пловном путу (мостови, каблови, потонули објекти, жичаре и сл), дужан је у року одређеном од надлежне капетаније, поставити и одржавати свјетла и знакове за обиљежавање тих запрека.

(3) Ако лице из става (2) овог члана не постави прописано свјетло или други знак или ако постављено свјетло или други знак не одржава у исправном стању надлежно министарство ће, на приједлог капетаније, а на терет тог лица, поставити прописано свјетло или други знак, односно неисправно ће свјетло или други знак довести у исправно стање.

Члан 15.
(Угрожавање безбједности)

- (1) Оштећена, насукана или потопљена пловила која ометају или угрожавају безбједност пловидбе или представљају опасност од загађивања вода, морају се по налогу надлежне капетаније уклонити са пловног пута.
- (2) Предмети или ствари, као и материје, које могу ометати или угрозити безбједност пловидбе не смију се бацати на пловни пут.

Члан 16.
(Радио служба)

- (1) Радио станице обављају радио службу која служи заштити људских живота и безбједности пловидбе на унутрашњим и поморским пловним путевима, међусобном радио комуницирању пловних објеката, те за везе пловних објеката са обалним радио станицама.
- (2) У обављању радио службе, сагласно прописима о радио саобраћају из става (1.) овог члана, радио станице су дужне обезбиједити службу дежурства и друге потребне службе.
- (3) Пловила која морају имати радио станицу морају за вријеме пловидбе организовати службу дежурстава, у складу са прописима о радио саобраћају.
- (4) Послове радио службе организоваће надлежно министарство, путем капетаније.

Члан 17.
(Преводнице, зимовници и скеле)

- (1) Бродске преводнице и зимовници на унутрашњим пловним путевима морају задовољавати прописане услове безбједности пловидбе.
- (2) Услови за безбједност и одржавање реда у бродским преводницама и зимовницима прописане надлежно министарство.
- (3) Скелски прелаз је мјесто на међународном пловном путу са изграђеним и уређеним прилазним путевима опремљеним за безбједно прилажење, укрцавања и искрцавања лица, животиња и ствари намијењен за попречно превозење скелом.
- (4) Скелски прелаз могу успоставити физичка или правна лица, те јединице локалне самоуправе за јавни превоз ради повезивања сусједних обала и саобраћајница.
- (5) Рјешење којим се одобрава успостављање скелског прелаза за јавни превоз доноси надлежно министарство.
- (6) Одлуку о одређивању зимовника одређених за зимовање бродова на унутрашњим пловним путевима на којима важи међународни режим пловидбе доноси Савјет министара.

Члан 18.
(Надокнада)

- (1) За употребу, односно коришћење објеката безбједности пловидбе плаћа се надокнада.
- (2) Надокнаду за употребу, односно коришћење објеката безбједности пловидбе за обиљежавање и сигнализацију плаћају корисници тих објеката.
- (3) Висину надокнаде из става (2) овог члана утврђује надлежно министарство.

Члан 19.
(Јавно добро)

Унутрашњи пловни путеви и поморски пловни пут (у даљем тексту: пловни пут) и обала на унуташњим пловним путевима и морска обала (у даљем тексту: обала) у смислу овог закона су јавно добро у општој употреби.

Члан 20.
(Изградња објеката на пловном путу)

За изградњу објеката на пловном путу и обали која је на територији Босне и Херцеговине, који могу утицати на безбједно одвијање пловидбе (мостови, подводни и надводни каблови, нафтоводи, гасоводи, жичаре, водограђевине, обалоутврде и други објекти који мијењањају корито пловног пута), у поступку издавања урбанистичке сагласности у складу са прописима о просторном уређењу, потребна је сагласност надлежног министарства те других надлежних органа.

Члан 21.
(Извођење радова на пловном путу)

- (1) За отпочињање и извођење радова на пловном путу и обали који могу утицати на безбједност пловидбе (радови на одржавању пловног пута, вађење материјала из корита и потонулих ствари), потребна је сагласност надлежне капетаније.
- (2) Захтјеву из претходног става обавезно се прилаже техничка документација - елаборат мјеста позајмишта ископа уздужних и попречних профила на 50 метара, уз претходно прибављену сагласност органа надлежног за послове водопривреде.
- (3) Сагласношћу из става (1) овог члана одређују се наутичко-технички услови и мјере за одвијање безбједне пловидбе, за вријеме извођења тих радова, које утврђује надлежна капетанија.

Члан 22.
(Агенција за унутрашње и поморске пловне путеве Босне и Херцеговине)

(1) Овим законом се оснива Агенција за унутрашње и поморске пловне путеве Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција), као управна организација у саставу надлежног министарства.

(2) Агенција је надлежна за:

- а) Хармонизовање техничких стандарда,
- б) Имплементацију техничких стандарда за грађење и одржавање унутрашњих и поморских пловних путева,
- ц) Хармонизовање надокнаде за коришћење унутрашњих и поморских пловних путева,
- д) Надзор над примјеном техничких стандарда и других прописа,
- е) Координација послова на припреми и реализовању програма одржавања, грађења и обиљежавања унутрашњих и поморских пловних путева,
- ф) Праћење, припрему и израду студијске и пројектне документације за међународне и међудржавне унутрашње и поморске пловне путеве,
- г) Координација са међународним организацијама, чији је члан Босна и Херцеговина, у циљу обезбјеђивања спровођења међународних уговора које је потписала или којим је приступила Босна и Херцеговина,
- х) Вођење уписника бродова Босне и Херцеговине.

(3) Сједиште Агенције одлуком одређује Савјет министара Босне и Херцеговине.

Члан 23.
(Унутрашња организација Агенције)

(1) Агенцијом руководи директор у сарадњи са два замјеника директора а именује их Савјет министара Босне и Херцеговине, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, а у складу са Законом о министарским именованима, именованима Савјета министара и другим именованима („Службени гласник Бих“, број 7/03)

(2) Структура и број запослених у Агенцији уређује се Правилником о унутрашњој организацији надлежног министарства.

ГЛАВА III – ЛУКЕ

Члан 24.
(Општи услови)

(1) Луке односно пристаништа морају удовољавати условима безбједности пловидбе утврђеним овим законом.

(2) Водени простор луке односно пристаништа-акваторија не смије сузити ширину пловног пута испод габарита одређеног за тај пловни пут при ниском водостају, односно осјеки.

(3) Надлежни органи у луци односно пристаништу дужни су одржавати луку односно пристаниште у стању које обезбјеђује сигурну пловидбу, упловљење, боравак и испловљење.

(4) Ближе прописе о утврђивању услова које морају испуњавати луке односно пристаништа отворене за међународни саобраћај, у погледу уређења копна и обале, дубину воде на мјестима пристајања, пратеће механизације, уређаја за прекрцавање и истовар, обучености особља, безбједности пловидбе и сл, доноси надлежно министарство.

Члан 25.
(Намјена лука)

(1) Луке односно пристаништа могу бити отворене за јавни саобраћај или за посебне намјере ако испуњавају услове за безбједност пловидбе.

(2) Луке односно пристаништа, по правилу служе јавном саобраћају.

(3) Поједине луке односно пристаништа или њихови дијелови, сагласно одредбама овог закона, могу служити искључиво или првенствено за потребе одређених државних и јавних предузећа.

(4) Одлуку о одређивању лука, односно пристаништа отворених за међународни саобраћај доноси Савјет министара.

Члан 26.
(Издавање одобрења за изградњу луке, односно пристаништа)

Надлежно министарство издаје сагласност за издавања одобрања за изградњу луке односно пристаништа, у складу са прописима о просторном уређењу,

Члан 27.
(Пројектна документација луке односно пристаништа)

Лука односно пристаниште мора посједовати пројектну документацију којом су димензионирани лучки капацитети (дозвољени број и величина пловила који се једновремено могу усидрити, привезати уз обалу, дозвољено оптерећење изграђене обале на којој се врши манипулација робом и ускладиштење на отвореним лучким складиштима.)

Члан 28.
(Претовар опасних материја)

(1) Предузеће које искоришћава луку односно пристаниште у којој се врши утовар или истовар опасних материја дужно је, у смислу прописа о превозу опасних материја, одредити посебно мјесто на којем ће се вршити утовар и истовар.

(2) Мјесто на коме ће се вршити утовар и истовар опасних материја одређује Министарство безбједности, уз сагласност мјесног надлежног органа унутрашњих послова, а експлозивне терете, орган за послове здравства, за радиоактивне терете, надлежни орган за послове грађевинарства и заштите животне околине, за запаљиве текућине.

Члан 29.
(Коришћење лучких садржаја)

(1) Надлежни орган луке односно пристаништа, отворене за јавни саобраћај, дужан је уз једнаке услове омогућити сваком физичком и правном лицу коришћење сидришта, пристанишних мјеста, оперативних обала, лукобрана и других објеката у луци према њиховој намјени и у границама расположивих капацитета, ако овим или другим законом није другачије одређено.

(2) У погледу коришћења лучких садржаја луке отворене за међународни јавни саобраћај и плаћања лучких накнада за пловила других држава, иста се изједначавају са правима пловила Босне и Херцеговине, уз услов реципроцитета.

(3) Одредбе става (2) овог члана примјењују се и на зимовнике који се налазе уз пловни пут.

Члан 30.
(Одобрење за упловљење - испловљење)

(1) Брод односно пловило које долази из друге државе не смије физички саобраћати са другим пловилима, физичким или правним лицима на обали, прије него што од надлежне капетаније добије одобрење.

(2) Брод односно пловило дужно је при доласку, односно одласку из луке односно пристаништа предати надлежној капетанији општу изјаву, а страни брод, односно пловило још и извод из пописа посаде и попис путника.

(3) Страни брод, односно пловило које долази из луке односно пристаништа Босне и Херцеговине не предаје у другој луци у Босни и Херцеговини извод из пописа посаде и попис путника за она лица која се не искрцавају нити укрцавају у тој луци.

Члан 31.
(Нешкодљив пролаз страног пловног објекта)

(1) Сви страни пловни објекти имају право проласка територијалним морем БиХ, како би упловили у неку од лука Босне и Херцеговине, или због поправке у луку у којој је бродоградилиште, односно због испловљавања у међународне воде.

(2) Зауостављање и сидрење страног пловног објекта допуштено је у изузетним ситуацијама:

- а) квар на моторима или невоља на мору,
- б) пружање помоћи људима, пловним објектима или ваздухопловима,
- ц) избјегавање невремена на отвореном мору.

(3) Страни рибарски брод дужан је пловити територијалним водама БиХ, без зауостављања и сидрења, брзином већом од 6 (шест) чворова. Изузетно, у ванредним ситуацијама, уз одобрење лучке капетаније, може се усидрити у територијалним водама.

(4) О намјери проласка страног ратног брода кроз територијалне воде Босне и Херцеговине извјестиће, држава власница ратног брода, Министарство спољних послова Босне и Херцеговине и то најмање 24 сата прије упловљавања ратног брода.

Члан 32.
(Пожар)

Ако у луци настане пожар или друга незгода која угрожава безбједност људских живота или пловних објеката, надлежна капетанија дужна је наредити најближем или другом броду да одмах крене на мјесто пожара, односно незгоде ради спашавања угрожених људских живота, односно наредити заповједнику брода испловљење на одређено сидриште.

Члан 33.
(Одговорност за штете)

(1) Брод одговара за штету коју нанесе оперативним обалама, лукобранима, лучким уређајима и постројењима или другим објектима у луци.

(2) Брод не одговара за штету из става (1) овог члана једино у мјери у којој је штета проузрокована кривицом органа у луци или стањем обала, лукобрана, уређаја и постројења.

(3) Под одговорношћу брода из става (1) овог члана подразумијева се одговорност власника брода или бродара.

Члан 34.
(Одржавање реда)

(1) Надлежни орган управљања луком дужан је старати се о одржавању прописаног реда у луци.

(2) Под одржавањем реда из претходног става сматра се пружање услуга у погледу, пристајања, сидрења, извезивања, заштите пловних објеката од елементарних непогода, чишћење воденог простора (акваторија) и оперативних обала, укрцавања и искрцавање и претовар робе и путника, снадбијевање пловила, ускладиштење робе и обављање привредних дјелатности у луци, прилагођавање брзине пловидбе и одржавање луке.

(3) Заповједник брода, односно старјешина пловног средства, чланови посаде и друга лица која се налазе у луци дужна су да се придржавају прописаног реда.

(4) Ближе прописе о утврђивању реда у лукама и пристаништима доноси надлежно министарство.

Члан 35.
(Надзор)

- (1) Сталан надзор над одржавањем реда у луци, путем овлашћених радника, обавља капетанија у циљу обезбјеђивања примјене прописа који се односе на:
- а) пловидбу, пристајање, привезивање, одвезивање и искрцавање бродова и чамаца;
  - б) укрцавање и искрцавање путника и терета;
  - ц) одржавање ивичног обалног појаса;
  - д) одржавање чистоће обала и вода од било каквог загађења,
- (2) Надзор из става (1) не искључује вршење инспекцијског надзора.

ГЛАВА IV – СИДРИШТА

Члан 36.
(Сидрење пловила)

Сидрење бродова у луци односно пристаништу обавља се на за то одређеном мјесту и на начин којим се не угрожава безбједност пловидбе.

Члан 37.
(Сидрење пловила за превоз опасних материја)

Сидрење бродова за превоз опасних материја обавља се на сидриштима која су намијењена искључиво за сидрење тих пловила.
Одредбе члана 41. Закона, у погледу одређивања мјеста за пристајање пловила у луци, односе се и на сидришта.

ГЛАВА V - ЗИМОВНИЦИ И ЗИМСКА СКЛОНИШТА

Члан 38.
(Положај)

- (1) На унутрашњим пловним путевима постоје зимовници и зимска склоништа.
- (2) Зимовник може бити у пристаништу као објект луке или ван луке.
- (3) Зимско склониште може бити у луци, односно пристаништу, на ријечном рукавцу или на другим природно заштићеним мјестима поред обале пловног пута.
- (4) Просторе за зимовнике и зимска склоништа и њихове капацитете одређује капетанија на захтјев заинтересованог бродара.

Члан 39.
(Услови које испуњава зимовник)

- (1) Зимовник има:
- а) водени простор (акваториј) заштићен од наиласка леда, великих вода и временских непогода;
  - б) одговарајућу дубину воде како у средини, тако и уз обалу, али не мању од дубине у пловном путу;
  - ц) уређене обале са одговарајућим прилазима за пловила и степеништем;
  - д) обезбијеђен простор за улаз пловила, за пловидбу кроз зимовник и за извезивање пловила;
  - е) довољан број прописаних уређаја за извезивање пловила (битве, алке и сл.);

- ф) одговарајуће санитарне уређаје (питка вода, простор за депоновање отпадака, санитарни чвор и др.);
- г) расвјету обале гдје се извезују пловила и расвјету копнених саобраћајница;
- х) уређаје и средства за гашење пожара и за спасавање пловила и људства и прилазне путеве и везе са насељем.

(2) Зимско склониште мора испуњавати услове из става (1) тч. а), б) и е) .

Члан 40. (Искоришћавање)

(1) Предузеће или друго правно лице која искоришћава зимовник, односно зимско склониште дужно је старати се о одржавању прописаног реда.

(2) Заповједник зимовника, старјешина пловила, чланови посаде и друга лица која се налазе у зимовнику, односно зимском склоништу дужна су се придржавати прописаног реда, што се уређује посебним актом о начину одржавања реда и безбједности пловила, људи, терета и имовине у зимовнику, односно зимском склоништу, који доноси надлежно министарство.

ГЛАВА VI – ПРИСТАНИШТЕ, ПРИСТАН, ТОВАРИШТЕ

Члан 41. (Пристаниште)

(1) Пристаништа и пристани морају испуњавати услове безбједности пловидбе.

(2) Пристаниште је водени и с водом директно повезани копнени простор с изграђеним и неизграђеним оперативним обалама, уређајима, постројењима и објектима намијењеним за пристајање, сидрење, на којем се врши утовар, истовар, ускладиштење и друге манипулације робом, укрцавање и искрцавање лица и ствари.

Члан 42. (Пристан)

(1) Пристан је водени и с водом директно повезани копнени простор, ван луке и пристаништа, одређено за пристајање бродова, чамаца у јавном превозу лица и ствари - на којима се врши укрцавање и искрцавање путника и чланова посаде.

(2) Пристани морају испуњавати основне услове за безбједност пловидбе, путника и робе и то:

- а) обиљежен простор који му припада;
- б) најмање један уређен прилаз-степениште за улазак-излазак путника и чланова посаде, обезбијеђен рукохватима;
- ц) изграђен довољан број битава за привез бродова-чамаца и других пловила;
- д) потребне дубине које не смију бити мање од дубина у пловном путу;
- е) стална и привремена сидришта;
- ф) санитарне уређаје на копну, опрему и средства за прву помоћ и спасавање.

(3) Напријед наведене услове неопходно је да садржи техничка документација.

Члан 43.
(Услови за товариште)

- (1) Товариште, мора испуњавати основне услове за безбједно пристањање бродова, односно ускладишћење робе на копном дијелу.
- (2) Товариште може служити за јавни претовар, односно за претовар робе за сопствене потребе.
- (3) Скупштина општине на захтјев заинтересоване организације, односно предузећа одређује мјесто и услове на коме ће се налазити товариште.
- (4) Захтјеву из претходног става мора се приложити сагласност капетаније и надлежног органа за послове водопривреде.
- (5) У сагласности из претходног става уређује се за који обим се може користити товариште према условима које испуњава.

Члан 44.
(Остала питања)

Остала питања у вези са лукама, пристаништима, пристанима и товариштима, која нису дефинисана овим законом, уредиће се посебним законом.

ГЛАВА VII- ПЛОВИДБА

Члан 45.
(Правила)

- (1) Пловидбу бродовима и другим пловима на унутрашњим и поморским пловним путевима Босне и Херцеговине могу обављати правна лица и физичка, на основу одредаба овог закона.
- (2) У пловидби на унутрашњим и поморским пловним путевима морају се примјењивати прописана правила пловидбе, сигнали и ознаке који су у функцији безбједне пловидбе.
- (3) Страни бродови и друга пловила могу да плове пловним путевима Босне и Херцеговине на којима важи међународни или међудржавни режим пловидбе.
- (4) У друге пловне путеве Босне и Херцеговине страни бродови могу да уплове само на основу посебног одобрења које изда надлежно министарство.
- (5) Страно пвило које је због више силе или друге невоље присиљено склонити се у унутрашње или поморске воде Босне и Херцеговине дужно је, о томе, чим прије обавијестити надлежну капетанију.
- (6) Ближе одредбе о правилима пловидбе, уређајима, средствима, сигнаlima и ознакама за обиљежавање пловног пута прописује надлежно министарство.

ГЛАВА VIII - ПИЛОТАЖА

Члан 46.
(Дефиниција)

- (1) Пилотажа је давање стручних савјета заповједнику брода од стране стручних лица-пилота у погледу вођења брода ради безбједне пловидбе у лукама, односно пристаништима, тјеснацима и другим подручјима унутрашњих вода и обалног мора Босне и Херцеговине.

(2) Послове пилотаже у унутрашњим водама и обалном мору Босне и Херцеговине могу да врше страна правна и физичка лица уз сагласност надлежног министарства.

Члан 47.
(Услови коришћења)

(1) За бродове одређене врсте и величине надлежно министарство може, ако је то потребно ради безбједности пловидбе, одредити луке, тјеснаце и друга подручја у унутрашњим и поморским пловним путевима Босне и Херцеговине на којима је пилотажа обавезна.

(2) Пилотажом се може користити сваки брод под једнаким условима.

(3) У погледу коришћења услуга пилотаже и плаћања накнаде за те услуге страни бродови су изједначени са домаћим бродовима под условом реципроцитета.

(4) Пилотажа брода не ослобађа заповједника брода дужности да управља пловидбом и маневрисањем брода и одговорности које из тога настану.

(5) Бродар брода који користи услуге пилотаже одговара за радње и пропусте пилота, једнако као и за радње и пропусте члана посаде свог брода.

ГЛАВА IX - БРОД

Члан 48.
(Утврђивање способности за пловидбу)

(1) Брод је способан за пловидбу у одређеним границама пловидбе и за одређену намјену ако:

- а) испуњава прописане услове и техничка правила Агенције бродова у погледу:
  - 1) смјештаја лица на броду и заштити људских живота;
  - 2) заштите на раду чланова посаде и других лица запослених на броду;
  - 3) заштите брода;
  - 4) заштите терета - ствари на броду;
  - 5) заштите околине (пловног пута, пловних и других објеката, вода, обале и сл.) од загађивања опасним и штетним материјама (уљем, отпацама течних горива и њиховим смјесама, отпадним водама и другим отпадним материјама, радиоактивним и другим сличним отпацама) са брода;
- б) ако има прописани број стручно оспособљених чланова посаде;
- ц) ако је смјештај и број укрцаних путника на броду у складу са:
  - 1) одредбама и условима неведеним у бродским исправама, књигама и одобреном техничком документацијом брода;
  - 2) прописима којима се уређују услови превоза путника;
- д) ако је терет на броду укрцан, сложен, распоређен и обезбијеђен правилно и у складу са:
  - 1) одредбама и условима наведеним у бродским исправама, књигама и одређеном техничком документацијом брода;
  - 2) прописима којима се уређују услови превоза терета.

(2) Утврђивање способности бродова за пловидбу обавља Агенција.

Члан 49.
(Технички преглед)

(1) Способност брода за пловидбу према одредбама члана 48. тачка а) овог закона утврђује се обављањем техничког прегледа.

- (2) Технички преглед обавља Агенција.
- (3) Способност брода за пловидбу према одредбама члана 48.овог закона провјерава се техничким надзором.

Члан 50.
(Технички надзор)

- (1) Технички надзор спроводи Агенција.
- (2) Технички надзор брода обухвата:
  - а) одобравање техничке документације на основу које се брод гради или преправља и техничке документације на основу које се израђује материјал, стројеви, уређаји и опрема који су намијењени за изградњу, преправку и поправак брода;
  - б) типско одобрење стројева, уређаја и опреме намијењене за уградњу у брод;
  - ц) надзор над изградњом и преправком брода који се обавља током његове изградње или извођења радова на његовој преправци и надзор над израдом материјала, стројева, уређаја и опреме из тачке а) који се обавља током њихове израде, те надзор над израдом, уградњом и смјештајем стројева, уређаја и опреме у брод;
  - д) преглед постојећих бродова, укључујући и надзор над извођењем поправки и обнављањем оних дијелова брода за које је прегледом утврђено да их треба поправити или обновити;
  - е) утврђивање подобности организације бродара бродова у погледу безбједног рада и заштите околине приликом коришћења бродова.

Члан 51.
(Врсте прегледа)

Прегледи постојећих бродова могу бити: основни, редовни, контролни и ванредни.

Члан 52.
(Основни преглед)

Основни преглед је обавезан преглед којем подлијеже постојећи брод прије почетка коришћења брода, а приликом:

- а) уписа у уписник бродова Босне и Херцеговине;
- б) измјене намјене, граница пловидбе или других својстава брода на које се односе одредбе техничких правила.

Члан 53.
(Редовни и контролни преглед)

Редовни прегледи су обавезни прегледи којима подлијеже постојећи брод у временским размацима прописаним техничким правилима, а контролним прегледом провјерава се правилно одржавање брода.

Члан 54.
(Ванредни преглед)

Ванредни преглед бродова обавља се:

- а) после претрпљене пловидбене незгоде, хаварије или утврђеног недостатка који може утицати на способност брода за пловидбу;
- б) кад се обављају већи поправци или обнова брода ван захтјева који произлазе из основног, редовног или контролног прегледа брода;
- ц) кад је брод био у распреми дуже од једне године;

- д) при привременој промјени намјене или подручја пловидбе;
- е) кад то за одређени брод захтјевају техничка правила Агенције;
- ф) приликом одгађања редовног прегледа, у складу са одредбама техничких правила Агенције.

Члан 55.
(Способност за пробну пловидбу)

- (1) Преглед брода ради утврђивања његове способности за обављање пробне пловидбе је обавезан преглед којем подлијеже брод прије поласка на пробну пловидбу.
- (2) Обим прегледа треба бити такав да се са сигурношћу може утврдити да брод удовољава посебним условима прописаним за обављање пробне пловидбе.
- (3) Одредбе претходних ставова примјењују се и на брод који се гради за страног наручиоца, обнавља или преиначује у бродоградилиштима Босне и Херцеговине.

Члан 56.
(Сагласност за преправке)

Након обављеног надзора над изградњом, односно преправком брода или након обављеног прегледа брода, не смије се без претходне сагласности Агенције обављати било какве промјене или преправке структуре трупа брода, његових стројева, уређаја и опреме, које подлијежу прописаним техничким правилима Агенције.

Члан 57.
(Техничка правила)

Обим и начин обављања техничког надзора над бродовима, те рокови обављања редовних прегледа одређују се техничким правилима.

Члан 58.
(Стање брода)

Стање брода и његове опреме треба одржавати тако да брод у сваком смислу остане способан за пловидбу без опасности за брод, лица на броду, ствари и животну околину.

Члан 59.
(Оглашавање способности за пловидбу)

- (1) Агенција може огласити брод способним за пловидбу у одређеним ужим границама ако се прегледом утврди да брод није способан за пловидбу у границама у којима је до тада била дозвољена пловидба.
- (2) Агенција може огласити брод способним, да изузетно предузме једно или више путовања која прелазе границе пловидбе у којима је он овлашћен пловити ако се на основу обављеног прегледа из члана 54. Закона утврди да је брод способан за предузимање тих путовања.
- (3) Пловидба у ужим или ширим границама према одредбама става (1) и (2) овог члана може се условити укрцавањем мањег броја путника или мање количине ствари од одређеног броја путника или допуштене количине ствари, те другим условима којим се обезбјеђује сигурна пловидба.
- (4) Агенција може брод који није путнички огласити способним да у границама унутрашњих и поморских пловних путева привози путнике на једном или више

путовања, или за одређено вријеме, ако је његова способност за пловидбу утврђена према одредбама овог закона и ако се прегледом утврди да брод удовољава условима за обављање таквог превоза путника.

(5) Ближе прописе о одређивању имена, ознака и знакова распознавања бродова вођењу евиденције о именима бродова, као и обављању пробне вожње бродова унутрашње и поморске пловидбе доноси надлежно министарство.

ГЛАВА X – БАЖДАРЕЊЕ БРОДОВА

Члан 60. (Дефиниција)

(1) Баждарењем брода утврђује се највећа допуштена истиснина, те истиснина за одређене водене линије, а баждарењем теретног брода и носивост брода зависно о урођењу (газу) брода.

(2) Баждарење брода обавља Агенција, према техничким правилима.

Члан 61. (Обавезно баждарење)

Према одредбама овог закона баждарењу подлијеже сваки брод који се уписује у уписник бродова надлежне капетаније Босне и Херцеговине.

Члан 62. (Поновно баждарење)

(1) Поновно баждарење брода обавља се:

- а) ако су после баждарења брода настале промјене у распореду, конструкцији, капацитету, употреби простора, броју путника који је допуштен у превозу бродом, додијељеном надвођу или допуштеном газу брода, због којих се на броду мијења његова тонажа;
- б) ако се посумња у правилност већ обављеног баждарења;
- ц) ако се брод унутрашње пловидбе уписује у уписник поморских бродова и обрнуто.

(2) У случају поновног баждарења према одредби тачке а) става (1) овог члана Агенција одлучује да ли се, зависно о обављеним преправкама брода, поновно баждарење обавља у цјелини или дјелимично.

(3) Поновно баждарење на основу тачке б) става (1) овог члана не могу обављати лица која су обавила претходно баждарење, у чију се правилност посумњало.

ГЛАВА XI – БРОДСКЕ ИСПРАВЕ И КЊИГЕ

Члан 63. (Намјена)

(1) Бродске исправе бродова унутрашње и поморске пловидбе које бродови морају имати служе као доказ о идентитету, способности за пловидбу и осталим својствима брода.

(2) У бродске књиге које бродови морају водити уносе се подаци о важнијим догађајима на броду и обављеним радњама на броду.

Члан 64.
(Начин вођења и чување)

- (1) Бродске исправе и књиге прописане овим законом морају бити написане на језицима и писмима народа Босне и Херцеговине,
- (2) Бродске исправе и књиге издате на основу међународних уговора морају укључивати и превод на службене језике унутрашње и поморске пловидбе.
- (3) Бродске исправе и књиге прописане овим законом морају се налазити на броду у оригиналном облику и увијек бити доступне у сврху провјере.
- (4) Од захтјева из претходног става изузете су бродске исправе и књиге бродова без посаде које се не морају налазити на броду, него се морају чувати код власника брода.
- (5) Бродске исправе страних бродова издате према националном закону брода признају се, у правилу уз услов реципроцитета.

Члан 65.
(Бродска свједоцба-уписни лист)

- (1) Брод унутрашње пловидбе мора имати бродску свједоцбу, а брод поморске пловидбе уписни лист.
- (2) Бродска свједоцба или уписни лист садржи све податке из улошка главне књиге уписника бродова у који је брод уписан, те податке о његовим техничким својствима, опреми и обављеним прегледима брода.
- (3) Бродском свједоцбом или уписним листом доказује се државна припадност брода, право и дужност да брод вије заставу Босне и Херцеговине, врста и намјена брода, његова способност за пловидбу, пловна мрежа на којој је овлашћен пловити, број путника и количина ствари (терета) коју брод смије превозити.
- (4) Бродску свједоцбу или уписни лист издаје надлежна капетанија унутрашње или поморске пловидбе на основу потврде о способности брода за пловидбу коју издаје Агенција.
- (5) Бродска свједоцба или уписни лист на броду без посаде може се замијенити натписом на бродском трупу или на стално причвршћеној табли на трупу, који мора садржавати основне податке из бродске свједоцбе.
- (6) Важење бродске свједоцбе или уписног листа у погледу способности брода за пловидбу траје до рока важења назначеног у свједоцби и може се продужити највише 90 дана.
- (7) Продужење бродске свједоцбе или уписног листа врши Агенција по завршеном прегледу, након истека задатог рока прегледа.

Члан 66.
(Свједоцба о баждарењу и исправности радио уређаја)

- (1) Брод унутрашње и поморске пловидбе мора имати свједоцбу о баждарењу и свједоцбу о исправности радио уређаја.
- (2) Свједоцбу о баждарењу и свједоцбу о исправности радио уређаја издаје Агенција на основу обављеног баждарења брода према техничким правилима.
- (3) Свједоцба о баждарењу на броду без посаде може се замијенити натписом на бродском трупу или стално причвршћеној табли који морају садржавати таблицу крцања из свједоцбе с фотокопијом или овјереном копијом те свједоцбе која се налази на броду без посаде или тегљачу односно потискивачу.

Члан 67.
(Унос и промјена података)

(1) Надлежна капетанија која издаје бродску свједоцбу дужна је, по службеној дужности, уписе из члана 65. става (2) овог закона унијети у бродску свједоцбу.

(2) Кад се броду промијени име, лука уписа, тонажа, врста погона, знак распознавања, намјена или подручје пловидбе, мора му се замијенити и бродска свједоцба.

Члан 68.
(Привремена свједоцба)

(1) Привремену свједоцбу о способности брода унутрашње и поморске пловидбе за пловидбу мора имати брод којем се, према одредбама члана 59. става (2) овог закона, сужавају границе пловидбе у којима је до тада могао пловити, или за који се утврди да је способан предузети једно или више одређених путовања ван граница пловидбе у којима је био овлашћен пловити.

(2) Привремену свједоцбу о способности брода унутрашње пловидбе за превоз путника мора имати брод који није путнички брод за који се, на основу члана 59. став (4) овог закона, утврди да је способан превозити путнике на одређеним унутрашњим пловним путевима или одређеним мјестима на тим путевима, или на једном или више одређених путовања, или на одређено вријеме.

(3) Важење привремене свједоцбе о способности теретног брода за превоз путника које је наведено у свједоцби за једно или више одређених путовања, може бити најдуже годину дана од посљедњег прегледа цијелог брода.

(4) Важење привремене свједоцбе о способности теретног брода за превоз путника траје за вријеме које је наведено у свједоцби, а најдуже до протеча важења свједоцбе о способности брода за пловидбу.

(5) Свједоцбу о способности брода унутрашње пловидбе за пробну вожњу мора имати брод који намјерава обавити пробну пловидбу.

(6) Свједоцбе из става (1), (2) и (5) издаје Агенција на основу прегледа брода, обављеног према техничким правилима.

Члан 69.
(Попис посаде)

(1) Брод унутрашње и поморске пловидбе који има укрцану посаду садржи попис посаде.

(2) Пописом посаде утврђује се која су лица укрцана на брод као чланови посаде, за какве послове и каква је њихова стручна квалификација.

(3) На попису посаде уписује се долазак брода у луку и његов одлазак из луке.

(4) Пописом посаде утврђује се и који чланови породице чланова посаде су укрцани на тај брод.

(5) Попис посаде издаје и овјерава надлежна капетанија.

Члан 70.
(Обавезни бродски документи)

Брод унутрашње и поморске пловидбе мора обавезно посједовати сљедећу основну документацију:

- а) бродски дневник, ако има властити погонски уређај снаге веће од 50 KW;
- б) здравствени дневник, ако има посаду и истиснину већу од 50 тона;
- ц) радио дневник, ако користи инсталирану или покретну радио станицу;

- д) свједоцбу о исправности радио уређаја и лиценцу надлежног државног органа;
- е) бродску свједоцбу/уписни лист;
- ф) свједоцбу о баждарењу.

Члан 71.
(Посебни бродски документи)

Поред исправа наведених у члану 62. до 70. овог закона, бродови уписани у уписник бродова морају имати и водити:

- а) исправе и књиге прописане међународним конвенцијама које се односе на дотични брод и дотично подручје пловидбе;
- б) исправе и књиге које прописује Агенција, а којима се доказује способност брода за пловидбу или друга његова својства, односно исправе и књиге о важним догађајима на броду, уколико нису обухваћене тачком 1. овог члана.

Члан 72.
(Облик и садржај исправа и књига)

(1) Надлежно министарство прописује садржај и облик исправа и књига које се издају на основу овог закона, уколико то није прописано међународним уговором, и то:

- а) Правилник о упису бродова унутрашње и поморске пловидбе у одређене уписнике, с подацима који се уносе у лист А главне књиге уписника бродова, збиркама исправа, помоћним књигама које се воде уз уписнике бродова и обрасцима тих исправа;
- б) Правилник о садржини, обрасцима и начину вођења бродских исправа и књига бродова унутрашње и поморске пловидбе;
- ц) Правилник о цијенама образаца које издају капетаније.

(2) Облик исправа и књига које издаје и прописује Агенција, издаје Агенција, ако нису прописани међународном уговорима.

(3) Обрасци исправа и књиге које издаје Агенција објављују се у посебном издању Агенције.

(4) Рокови важности, могућности продужења важности и услови под којима поједине исправе губе вриједност предвиђени су прописима које доноси надлежно министарство, односно техничким правилима Агенције.

ГЛАВА XII – ПЛУТАЈУЋИ ОБЈЕКТИ

Члан 73.
(Способност за употребу)

Плутајући објекат је способан за употребу на пловном путу за одређену локацију и за одређену намену под условом:

- а) да удовољава одговарајућим одредбама техничких правила Агенције, у погледу:
  - 1) заштите људских живота;
  - 2) заштите при раду и смјештају посаде и лица запослених на објекту;
  - 3) смјештаја других лица на објекту;
  - 4) заштите објекта;
  - 5) заштите терета на објекту;
  - 6) заштите околине од загађивања са објекта.

- б) да има прописани број стручно оспособљених чланова посаде и других лица запослених на плутајућем објекту;
- ц) да је смјештај и број других лица у складу са:
  - 1) одредбама и условима наведеним у исправама, књигама и одобреној техничкој документацији;
  - 2) прописима којима се уређују услови боравка других лица на објекту.
- д) да је терет на објекту укрцан, сложен и обезбијеђен правилно у складу са:
  - 1) одредбама и условима наведеним у исправама, књигама и одобреној техничкој документацији објекта;
  - 2) прописима којима се уређују услови ускладиштења терета;
- е) ако је на подесном мјесту сигурно привезан, усидрен или положен на дно.

Члан 74.
(Утврђивање способности)

У погледу утврђивања способности за употребу, баждарење, технички надзор и преглед плутајућег објекта примјењују се одредбе члана 48. до 59. овог закона које се односе на брод, ако је плутајући објекат носивости преко 150 тона и ако има сопствени погонски уређај снаге на погонској осовини већи од 150 KW.

Члан 75.
(Свједоцба о безбједности)

Способност плутајућег објекта за употребу према члану 74. овог закона утврђује се свједоцбом о безбједности плутајућег објекта.

Члан 76.
(Документи)

- (1) Плутајући објекат има књиге, свједоцбе и исправе којима се доказују његова специфична својства у складу са прописима.
- (2) На исправе и књиге плутајућих објеката примјењују се одредбе члана 70., члана 71. и члана 72. став (1). тач. б) и ц) овог закона.

Члан 77.
(Одобрење за постављање плутајућег објекта)

- (1) Власник односно корисник плутајућег објекта мора имати одобрење за мјесто привеза односно сидрења објекта, односно за његово полагање на дно.
- (2) Одобрење из става (1) издаје надлежна капетанија уз претходно прибављено мишљење органа надлежног за послове водопривреде.

Члан 78.
(Упис у књигу евиденције)

- (1) Плуताјући објекти уписују се у књигу евиденције плутајућих објеката (очевидник) који води надлежна капетанија за објекте који се налазе на њеном подручју.
- (2) Захтјев за упис плутајућег објекта у књигу евиденције мора се поднијети у року од 15 дана од дана извршеног основног, односно редовног прегледа плутајућег објекта.
- (3) Ближе прописе о утврђивању способности за плутање плутајућих објеката унутрашње и поморске пловидбе доноси надлежно министарство.

Члан 79.
(Понтонски мостови)

- (1) На унутрашњим пловним путевима могу се постављати понтонски мостови, који морају имати пловидбене отворе.
- (2) Ближе прописе о начину постављања понтонских мостова, те о условима пловидбе кроз отворе понтона понтонског моста доноси надлежно министарство.

ГЛАВА XIII - ЧАМЦИ

Члан 80.
(Способност за пловидбу)

Чамац или бродница је способна за пловидбу и одређену намјену ако је утврђена његова способност за пловидбу у погледу његове конструкције, пловних својстава, поривних и других уређаја и опреме.

Члан 81.
(Пловидбена дозвола)

- (1) Исправа о способности чамца или броднице за пловидбу коју издаје страна држава признаје се на територији Босне и Херцеговине под условом реципроцитета.
- (2) Ако чамац или бродница, који није евидентиран на територији Босне и Херцеговине припада страном држављанину који нема боравиште у Босни и Херцеговини, а чамац нема исправе о способности за пловидбу, надлежна капетанија забраниће пловидбу чамцу док се техничким прегледом чамца не утврди његова способност за пловидбу и изда привремена пловидбена дозвола.
- (3) Одредба става (2) овог члана примјењује се и на чамац или бродницу чије стање очигледно не одговара исправи о његовој способности за пловидбу.

Члан 82.
(Врсте чамаца-бродница)

Према намјени чамац или бродница може бити:

- а) за привредне сврхе: превоз путника и ствари, риболов, вађење грађевинског материјала из корита односно дна мора,
- б) за непривредне сврхе: за личне потребе, спорт, рекреацију и разоноду;
- ц) за јавне сврхе: инспекцијски и царински надзор, полицијски надзор, ватрогасну службу и др.

Члан 83.
(Утврђивање способности)

- (1) Способност чамца за пловидбу утврђује правни субјект кога овласти надлежно министарство (у даљем тексту: правни субјект) и о томе власнику чамца издаје одговарајуће увјерење, а изузетно, када се ради о реконструкцији или промјени намјене чамца преглед врши Агенција.
- (2) Поморски чамци и чамци унутрашње пловидбе подлијежу основном, редовном и ванредном прегледу за утврђивање способности чамаца за пловидбу,
- (3) О извршеном прегледу сачињава се прописани записник, на основу кога се издаје увјерење о способности за пловидбу.
- (4) За преглед чамца плаћа се накнада.
- (5) Ближе прописе о висини накнаде за утврђивање способности чамаца за пловидбу на унутрашњим и поморским пловним путевима доноси надлежно министарство.

Члан 84.
(Баждарење)

- (1) Чамац мора бити баждарен.
- (2) Баждарење чамца обавља се према техничким правилима Агенције.
- (3) Ако се поправком или преправком чамца мијења његова тонажа тај се чамац мора поново баждарити.
- (4) Баждарење чамца обавља правни субјект који издаје свједојбу о баждарењу.
- (5) За баждарење чамаца плаћа се накнада.
- (6) Ближе прописе о висини накнаде за баждарење чамаца и о обрасцу свједојбе о извршеном баждарењу чамца за пловидбу на унутрашњим и поморским пловним путевима доноси надлежно министарство.

Члан 85.
(Управљање)

Чамцем за привредне сврхе, јавне сврхе и непривредне сврхе, дужем од три метра, може управљати лице које је оспособљена за управљањем чамцем.

Члан 86.
(Начин означавања)

- (1) Одредбе члана 70. до 72. овог закона не односе се на:
  - а) чамце који припадају броду или другом пловном објекту;
  - б) спортске, веслачке чамце, кајаке, кануе и сличне пловне објекте.
- (2) Чамци из става (1), тачка а) овог члана морају имати атест Агенције и носити име или ознаку брода, а чамци из става (1), тачка б) овог члана морају имати регистрацију спортског друштва коме припадају.

Члан 87.
(Правилници)

Ближе прописе о начину утврђивања способности чамаца за пловидбу, упис и евиденцију, облик и садржај пловидбене дозволе, услове и начин оспособљавања лица за управљање чамцем доноси надлежно министарство и то кроз:

- а) Правилник о утврђивању способности чамаца за пловидбу на унутрашњим и поморским пловним путевима;

- б) Правилник о упису чамаца, издавању пловидбене дозволе и о означавању чамаца регистарским ознакама;
- ц) Правилник о начину полагања испита и начину издавања увјерења за звање управљача чамца.

ГЛАВА XIV – ПОСАДА БРОДА

Члан 88. (Општи услови)

- (1) Посаду брода чине лица укрцана за обављање послова на броду и уписана у попис посаде.
- (2) За обављање послова којима се обезбјеђује пловидба, брод мора имати одговарајући број чланова посаде с прописаном стручном спремом.
- (3) Ближе прописе о броју чланова посаде, стручној спремности и условима за безбједну пловидбу, које мора имати брод унутрашње и поморске пловидбе, доноси надлежно министарство.

Члан 89. (Звања и овлашћења)

- (1) Члан посаде брода који обавља послове којима се обезбјеђује пловидба може бити лице које за то има одговарајуће звање и овлашћења.
- (2) Звање чланова посаде бродова стиче се положеним одговарајућим испитом за одређено звање.
- (3) Осим овлашћења за обављање послова одговарајућег звања из става (1) овог члана, чланови посаде могу стицати и посебна овлашћења.
- (4) Посебна овлашћења из става (3) овог члана стичу се положеним одговарајућим испитом.
- (5) Овлашћење за обављање послова на броду може се дати само лицу које је физички и душевно способно обављати посао на броду, што се утврђује љекарским прегледом и контролише периодичним прегледом.
- (6) Ближе прописе о условима за стицање звања члана посаде, полагање стручног испита и издавање овлашћења за обављање послова обезбјеђења пловидбе, доноси надлежно министарство.

Члан 90. (Здравствена способност)

- (1) Члан посаде који је уморан или болестан, односно у психофизичком стању да је неспособан за безбједно обављање рада на броду, као и члан посаде који је под утицајем психоактивних супстанци, не смије обављати послове на броду.
- (2) Здравствено способним за рад на броду сматра се лице које не болује од болести које га чини неспособним или неприкладним за такав рад, или од болести која би се погоршала тим радом или би се могло угрозити здравље других лица, као и лице које нема физичких мана које би биле неприкладне за рад на броду.
- (3) Слух и вид лица запосленог на броду као и разликовање боја морају бити такви да омогућавају успјешно обављање одређених послова на броду.

Члан 91.
(Здравствени прегледи)

(1) Здравствена способност чланова посаде утврђује се љекарским прегледом прије укрцавања на брод и повременим љекарским прегледима за вријеме трајања запослења на броду.

(2) Лица која се предвиђају за рад на броду, односно чланови посаде који раде на радним мјестима за које се захтијевају посебни здравствени услови и психофизичке способности, дужна су се подвргнути и одговарајућим специјалистичким прегледима.

Члан 92.
(Повремени здравствени прегледи)

(1) Повремени здравствени преглед члана посаде обавезно се обавља по истеку рока од највише двије године од дана посљедњег љекарског прегледа.

(2) Здравствени преглед обавља се и онда када члан посаде мијења врсту посла на броду послје несретног случаја, друге незгоде члана посаде, послје бродолома или друге незгоде брода, те на захтјев заповједника брода и капетаније, као и на основу личног захтјева члана посаде.

Члан 93.
(Имунизација)

Сви чланови посаде подлијежу обавезној имунизацији против богиња и других заразних болести за које је то одређено међународним здравственим уговорима и конвенцијама, као и против заразних болести за које је прописана обавезна имунизација. За сваког члана посаде мора бити утврђена крвна група.

Члан 94.
(Ревизија здравственог прегледа)

Ако лице које се жели запослити у својству члана посаде или које је већ запослена у том својству, сматра да љекарски налаз не одговара његовом стварном здравственом стању, може захтијевати да нови љекарски преглед обави љекарска комисија чији љекари нису запослени у здравственој установи која је обавила преглед, којим то лице није задовољно.

Члан 95.
(Начин обављања здравственог прегледа)

(1) Бродар је дужан организовати здравствене прегледе чланова посаде и о њима водити прописану евиденцију.

(2) Трошкове здравствених прегледа из чл. 91. и 92. овог закона и имунизације чланова посаде сноси бродар.

(3) Ближе прописе о утврђивању здравствене способности члана посаде и надлежне здравствене установе за преглед прописаће надлежни орган из области здравства, уз мишљење надлежног министарства.

Члан 96.
(Дужности)

Члан посаде обавља послове на броду у складу са својим дужностима прописаним законом и правилима пловидбе, на начин да не доведе у опасност безбједност саобраћаја или оштети брод или ствари на њему или угрози безбједност путника на броду или осталих чланова посаде и околину од загађивања опасним и штетним

материјама (уљем, отпацама течних горива и њиховим смјесама, отпадним водама и другим отпадним материјама, те радио активним и сличним отпацама) са брода.

Члан 97.
(Бродска стража)

- (1) Члан посаде брода за обављање страже не смије напустити мјесто и просторију у којој се обавља стража, без одобрења дежурног официра.
- (2) Официр страже за вријеме страже не смије напустити своје мјесто на стражи, без одобрења заповједника.

Члан 98.
(Непрекидна стража)

- (1) Брод који стоји на пловном путу мора имати непрекидну стражу.
- (2) Брод који стоји ван пловног пута или који је везан уз обалу не мора имати стражу, осим ако то захтијевају локалне околности или ако то пропише надлежна капетанија.

Члан 99.
(Аутоматско или ручно кормиларење)

- (1) У предјелима врло густог саобраћаја, у условима ограничења видљивости и у свим осталим опасним пловидбеним ситуацијама, кад се употребљава уређај за аутоматско кормиларење, треба постојати директна могућност преузимања кормиларења од дежурног официра и кормилара.
- (2) Пребацивање од аутоматског на ручно кормиларење и обратно треба обавити лично дежурни официр страже на мосту.

Члан 100.
(Бродарска-поморска књижица)

На брод, као члан посаде, може се укрцати само лице које има бродарску књижицу, односно поморску књижицу, издату на начин утврђен важећим прописима о путним исправама.

Члан 101.
(Повратно путовање)

- (1) Ако члан посаде брода за вријеме трајања, односно након престанка запослења буде искрцан са брода ван његове луке укрцавања, бродар му је дужан обезбиједити повратак у луку његовог укрцавања, а ако то бродар не учини, повратно путовање у луку укрцавања дужно је обезбиједити дипломатско, односно конзуларно представништво Босне и Херцеговине, на терет бродара брода с којег је такав члан посаде искрцан.
- (2) Одредбе става (1) овог члана односе се и на чланове породица искрцаног члана посаде брода који су заједно са њим пловили.

Члан 102.
(Трошкови)

- (1) Трошкове повратног путовања члана посаде брода сноси бродар.
- (2) Одредбе из става (1) овог члана односе се и на чланове породице искрцаног члана посаде брода унутрашње пловидбе.

(3) Повратно путовање сматра се обезбијеђеним и ако је члану посаде брода обезбијеђен одговарајући посао на броду који плови у луку његовог укрцавања.

(4) У случају из става (3) овог члана члану посаде припада и накнада за посао који је обављао на броду.

(5) Бродар има право поврата средстава утрошених за плаћање трошкова повратног путовања од члана посаде брода, који се без одобрења искрца са брода и тиме својом вољом доведе до престанка запослења, или који се искрца са брода због озљеде или обољења, које је себи проузроковао намјерно или грубом непажњом.

(6) Трошкови повратног путовања члана посаде брода обухваћају трошкове за смјештај, храну и превоз члана посаде од тренутка његовог искрцавања са брода до тренутка његова повратка у луку укрцавања, односно у мјесто његовог пребивалишта.

(7) Одредбе чл.100. и 101. овог закона примјењују се и на странце који су чланови посаде брода, уз услов реципроцитета.

(8) У страним лукама члан посаде брода који је држављанин Босне и Херцеговине, може се, ради заштите својих права и интереса из радног односа обраћати дипломатским и конзуларним представништвима Босне и Херцеговине.

Члан 103. (Обавезе обавјештавања)

(1) Члан посаде брода дужан је одмах обавјестити заповједника односно дежурног официра:

а) о сваком ванредном догађају који би могао угрозити безбједност брода, путника, других лица или ствари на броду, те загадити околину опасним и штетним материјама са брода;

б) кад установи да на пловним путевима поједини свјетионици и свјетла не раде, односно ознаке или плутаче нису на своме мјесту.

(2) О неисправностима из става (1) тачка б) овог члана заповједник брода, без одгађања, дужан је обавјестити надлежну капетанију.

(3) У случају опасности бродолома или друге пловидбене незгоде чланови посаде брода дужни су предузети све потребне мјере за спашавање брода, путника, других лица на броду и ствари те заштиту животне околине док заповједник брода не нареди да се брод напусти.

Члан 104. (Надокнада штете)

(1) Бродар је дужан члану посаде и његовој породици надокнадити штету насталу над стварима намијењеним за његову личну употребу на броду, а које су му уништене или оштећене при бродолому или другој хаварији брода.

(2) Члану посаде који је запослен код бродара, у случају бродолома мора се исплатити накнада за сваки дан трајања незапослености у висини уговорене плате.

(3) Код повратног путовања члана посаде брода, који је претрпио бродолом, примјењују се одредбе чл. 101. и 102. овог закона.

Члан 105. (Одговорност бродара)

(1) За штету насталу због физичке озљеде или смрти члана посаде брода одговара бродар ако је физичка озледа или смрт настала његовом кривицом или кривицом лица за које бродар одговара.

(2) Кривица бродара се претпоставља, док се противно не докаже, ако су смрт или физичка озледа члана посаде наступили непосредно или посредно због бродолома, судара, насукања, експлозије, пожара или мана брода.

ГЛАВА XV – ЗАПОВЈЕДНИК БРОДА

Члан 106. (Опште одредбе)

- (1) Заповиједник брода заповиједа посадом и свим другим лицима која се тренутно налазе на броду.
- (2) Заповиједник брода регистрованог у Босни и Херцеговини мора бити држављанин БиХ.
- (3) Заповиједника брода именује и разрјешава дужности бродар.
- (4) Заповиједника брода у случају спрјечености, одсутности или смрти, замјенује са свим његовим овлашћењима, по рангу најстарији официр службе палубе, који мора бити држављанин Босне и Херцеговине.

Члан 107. (Одговорности)

- (1) Заповједник брода одговоран је за безбједност брода и ред на броду и у границама одређеним овим законом и другим прописима, врши јавна овлашћења на броду и заступа бродара.
- (2) Ако је заповједник стране јахте, уписане у уписник бродова Босне и Херцеговине, стране физичко лице или лице без држављанства, јавна овлашћења из става (1) овог члана врши најстарији официр палубе.
- (3) Ако брод са властитим погоном тегли или потискује друге бродове, заповједник тог брода је руководилац цијелог састава.
- (4) Заповједник челног брода с властитим погоном који даје запрегу другим бродовима у тегљу руководилац је цијелог састава.

Члан 108. (Дужности)

- (1) Заповједник брода дужан је бринути се о снабдијевању брода, о бродској документацији, о његовом одржавању, о одржавању и исправном стању трупа брода, стројева, уређаја и опреме, о безбједности бродских уређаја за укрцавања и искрцавање путника, опасних и осталих ствари, о правилном укрцавању, слагању, превозу и искрцавању ствари, о правилном укрцавању, смјештају и искрцавању путника и о извршавању свих задатака везаних за пловидбу.
- (2) Заповједник брода дужан је у прописаним роковима обављати вјежбе с чамцима и осталим средствима за спашавање, те уређајима за откривање, спречавање и гашење пожара.
- (3) Заповједник брода дужан је за вријеме пловидбе бити на броду.
- (4) Заповједник брода дужан је прије поласка на пут провјерити исправност брода и количину залиха која му омогућава да обави одређено путовање и обезбиједи да се све прописане исправе и књиге, те чланови посаде налазе на броду, а при превозу путника, лично утврдити јесу ли предузете све мјере за безбједност путника.
- (5) Заповједник брода са властитим погоном дужан је прије поласка на пут, бродовима у тегљу, односно потискиваном саставу провјерити исправност и способност за извршавање одређеног путовања.

Члан 109.
(Заповједање)

- (1) Заповједник брода, односно официр палубе у смјени који управља вођењем брода дужан је предузимати све мјере потребне за безбједност брода и пловидбе.
- (2) Заповједник брода и лице које га у смјени замјењује одговорни су, сваки за своје смјене, за безбједност брода и пловидбе.
- (3) Заповједник брода дужан је лично руководити бродом кад год то захтијева безбједност брода, а посебно кад брод улази у луку, канал или кад излази из њих, те за слабе видљивости или магле и кад то захтијева безбједност бродова у тегљу или потискивању.
- (4) Присутност пељара на броду не ослобађа заповједника брода одговорности за управљање бродом.

Члан 110.
(Мјере спашавања)

- (1) Ако наступе догађаји који брод или лица на њему доведу у опасност, заповједник брода дужан је предузети све мјере спашавања лица и уклањање опасности за лица и ствари на броду, те заштиту животне околине.
- (2) Ако је у случају из става (1) овог члана потребно жртвовати брод или оштетити терет или друге ствари на броду, заповједник брода дужан је жртвовати или оштетити терет, друге ствари и бродске уређаје или опрему који нису нужни за пловидбу или дијелове брода чије је жртвовање или оштећење мање штетно за бродара и лица заинтересована за терет на броду.
- (3) Обавезе из ст. (1) и (2) овог члана односе се и на бродове у тегљу или потискивању.

Члан 111.
(Спашавање путника и документације)

- (1) Ако су у случају опасности за брод све мјере предузете за спашавање брода остале без успјеха и ако је пропаст брода неизбјежна, заповједник брода дужан је прије свега предузети мјере потребне за спашавање путника и других лица на броду, уклонити брод прије потонућа с пловног пута ако је то могуће, те наредити да се брод напусти.
- (2) У случају из става (1) овог члана заповједник брода дужан је предузети све мјере потребне за спашавање бродског дневника, а ако околности случаја допуштају и мјере за спашавање других бродских књига, бродских исправа и карата дотичног путовања и готовог новца бродске благајне.
- (3) Заповједник брода смије напустити брод тек пошто је, у границама стварних могућности, предузео све мјере из става (1) и (2) овог члана.

Члан 112.
(Ванредни догађаји)

- (1) Ако се на броду деси догађај који угрожава безбједност брода или пловидбе или ако се деси ванредан догађај у броду путницима, другим лицима или стварима на броду, или ако се опази загађивање уљем, опасним хемикалијама и штетним материјама на пловном путу, заповједник брода дужан је опис тог догађаја, односно биљешку о опаженом загађивању на пловном путу, одмах унијети у бродски дневник.
- (2) Заповиједник брода из става (1) овог члана дужан је о тим догађајима одмах радио-везом поднијети извјештај надлежној капетанији најближе обалне државе;
- (3) Ако се догађај из става (1) овог члана десио за вријеме пловидбе, заповједник брода је дужан извјештај о догађају, заједно са изводом из бродског дневника, поднијети у

року из става (2) овог члана капетанији у луци у коју брод најприје уплови, односно дипломатском или конзуларном представништву Босне и Херцеговине ако се брод налази у иностранству.

(4) Заповједник брода из става (1) овог члана мора унијети у бродски дневник рођења и смрт лица на броду, назначавајући мјесто и координатну позицију брода, те вријеме рођења, односно смрти, као и примити изјаву посљедње воље умирућег, коју потписују свјedoци, наводећи вријеме изјаве посљедње воље. Наведене податке потписују свјedoци.

(5) Заповједник брода дужан је о чињеници рођења или смрти, као и о примању изјаве посљедње воље, саставити записник и доставити га надлежном органу у првој луци Босне и Херцеговине у коју стигне, а у иностранству најближем дипломатском, или конзуларном представништву Босне и Херцеговине.

(6) Детаљно упутство поступака у случајевима рођења или смрти, проналаска напуштеног новорођеног дјетета, примања изјаве посљедње воље умирућег и поступке с имовином умрлих лица на броду прописаће министар.

Члан 113. (Обавјештавање о опасности)

(1) Заповједник брода обавезан је путем радио веза одаслати обавјештење поморској управи најближе капетаније о било којој непосредној опасности за сигурност пловидбе на коју наиђе, а посебно ако опази промјене на пловном путу, наиђе на загађивање уљем, опасним хемикалијама и штетним материјама, опасан лед, снажну олују, или на вјетар снаге 10 или више бофора по Беауфортовој лествици, а за који није било примљено упозорење о олуји.

(2) Заповједник брода дужан је биљешку о датом обавјештењу из става (1) овог члана унијети у бродски дневник.

Члан 114. (Одржавање реда)

(1) Заповједник брода овлашћен је и дужан свим лицима на броду издавати наредбе којима се обезбјеђује брод и његова пловидба и одржавање реда на броду те надгледати извршење издатих наредби.

(2) Ради безбједности на броду заповједник може држати на броду потребно ватрено оружје, док чланови посаде брода не смију на броду имати оружје.

Члан 115. (Слобода кретања)

(1) Заповједник брода има право за вријеме пловидбе ограничити слободу кретања на броду сваком лицу које теже угрози безбједност брода, чланова посаде, путника и других лица, ствари на броду и околине загађивањем уљем, опасним хемикалијама или штетним материјама.

(2) Слобода кретања може се ограничити само ако је то нужно ради безбједности путника и других лица и ствари на броду или ради заштите брода, или заштите животне околине.

(3) Овлашћења из ст. (1) и (2) овог члана односе се и на брод у тегљу, потискивању или танкерима.

(4) Мјере из ст. (1), (2) и (3). овог члана уносе се у бродски дневник с образложењем.

Члан 116.
(Нарушавање безбједности пловидбе)

Заповједник брода има право члана посаде брода, који нарушава безбједност пловидбе, суспендовати с посла, а према потреби и искрцати га са брода, у првој луци у коју брод уплови.

Члан 117.
(Кривична дјела за вријеме пловидбе)

(1) Ако за вријеме путовања члан посаде брода, путник или друго лице на броду изврше кривично дјело заповједник брода дужан је предузети, према околностима, мјере потребне да се спријечи или ублажи наступање штетних посљедица тог дјела и да се починилац позове на одговорност.

(2) Ако постоји опасност да извршилац понови дјело или да побјегне, заповједник брода наредиће да се извршиоцу кривичног дјела ограничи слобода кретања на броду или да се лиши слободе: испитивањем извршиоца, свједока и оштећеника, утврде све околности под којима је дјело извршено и посљедице које су наступиле; о сваком саслушању саставити записник; као доказе узети на чување предмете на којима или којима је кривично дјело извршено, односно на којем су трагови извршеног дјела видљиви, те да се предузму друге мјере ради утврђивања околности под којима је кривично дјело извршено.

(3) Ако се брод налази у иностранству, заповједник брода дужан је о извршеном кривичном дјелу поднијети извјештај дипломатском или конзуларном претставништву Босне и Херцеговине у држави у чију луку брод уплови. Заповједник брода дужан је с извршиоцем кривичног дјела поступити према упутствима дипломатског или конзуларног претставништва Босне и Херцеговине.

(4) Након доласка у луку Босне и Херцеговине у коју брод најприје уплови, заповједник брода дужан је извршиоца кривичног дјела предати органу унутрашњих послова у тој луци с писаним извјештајем о извршеном кривичном дјелу, записницима и предметима из става (2) овог члана.

(5) Одредбе ст. (1) до (4) овог члана односе се и на брод у тегљу или потискивању.

(6) Мјере из ст. (2) до (4) овог члана уносе се у бродски дневник с образложењем.

Члан 118.
(Самовољно напуштање брода)

(1) Ако било који члан посаде брода самовољно напусти брод, заповједник брода дужан је напуштање брода пријавити надлежнјој капетанији, односно у иностраној земљи дипломатском или конзуларном претставништву Босне и Херцеговине.

(2) Заповједник брода дужан је саставити записник и утврдити које су ствари и исправе члана посаде који је самовољно напустио брод или преминуо остале на броду. Записник се саставља у присутности двојице свједока, а потписује га заповједник брода и свједоци.

(3) Службену забиљешку о самовољном напуштању брода и о стварима члана посаде које су остале на броду и њиховој предаји надлежном органу Босне и Херцеговине, заповједник брода дужан је унијети у бродски дневник.

(4) Орган, односно организација која у луци прими личне ствари и исправе члана посаде који је самовољно напустио брод предаће их његовој ужој породици или родитељима, а ако њих нема-лицу које одреди надлежни орган старатеља.

Члан 119.
(Појам самовољног напуштања брода)

- (1) Сматра се да је члан посаде самовољно напустио брод ако се није вратио на брод до одласка брода из луке.
- (2) Ако је члан посаде био спријечен да се врати на брод до одласка брода из луке, сматра се да је самовољно напустио брод ако се у року од три дана, од дана одласка брода из луке, не јави надлежној капетанији.

***ДИО ТРЕЋИ - ДРЖАВНА ПРИПАДНОСТ И ИДЕНТИФИКАЦИЈА БРОДА, УПИС
И БРИСАЊЕ БРОДОВА, ПЛУТАЈУЋИХ ОБЈЕКТА И ЧАМАЦА***

ГЛАВА I – ДРЖАВНА ПРИПАДНОСТ И ИДЕНТИФИКАЦИЈА БРОДА

Члан 120.
(Дефиниција)

- (1) Уписом у одговарајући уписник бродова Босне и Херцеговине, односно издавањем бродске свједоцбе, од стране надлежне капетаније, брод стиче државну припадност Босне и Херцеговине.
- (2) За вријеме пловидбе бродови, пловна средства, чамци и други пловни објекти су обавезни вити заставу Босне и Херцеговине.
- (3) Право и дужност из става (2) овог члана не односи се на пловила без посаде.

Члан 121.
(Застава)

- (1) Истакнута застава Босне и Херцеговине је знак државне припадности брода.
- (2) Застава Босне и Херцеговине на броду има изглед заставе Босне и Херцеговине, с тим да је однос њене ширине и дужине 1 : 1,5.

Члан 122.
(Име и ознака)

- (1) Брод који је уписан у уписник осим тегљенице, потиснице, плутајућег објекта и чамца мора имати име.
- (2) Тегљеница, потисница, плутајући објекат и чамац, уписани у одговарајући уписник морају имати ознаку, а могу имати и име.
- (3) Два брода не могу имати исто име, а двије тегљенице, потиснице, два плутајућа објекта и два чамца не могу имати исту ознаку.
- (4) Ближе прописе о одређивању имена и ознака бродова, те позивних знакова бродова, о истицању и вијењу заставе и истицању ознака на бродовима унутрашње и поморске пловидбе доноси надлежно министарство.

Члан 123.
(Лука уписа)

- (1) Брод мора носити име луке уписа.
- (2) Лука уписа је лука која се као матична лука евидентира у уписник бродова.

Члан 124.
(Позивни знак)

(1) Сваки брод, плутајући објект или чамац, који посједује фиксну или мобилну радио станицу намијењену радио комуникацијом на самом броду, комуникацијом између бродова или за везе са лучком капетанијом, - у складу са ИТУ Препорукама о међународном саобраћају, обавезан је имати позивни знак за своју радио станицу, као и лиценцу за рад на одређеној радио фреквенцији издатој од стране надлежног органа Босне и Херцеговине.

(2) Ако се приликом инспекцијског надзора утврди да одржавање радио станица и обављање радио службе није у складу са прописима којима се уређује подручје телекомуникација, установи се да радио станица нема уредну лиценцу за рад на одређеној радио фреквенцији, да не посједује дневник рада, или да не посједује свој позивни знак, - наредиће се да се утврђени недостаци отклоне у одређеном року, односно да се забрани рад радио станице.

(3) Ако се у обављању инспекцијског надзора из става 1. и 2. овога члана утврде такви недостаци који могу угрозити безбједност пловидбе, извјештај о установљеном, као и инспекцијски приједлози за отклањање недостатака достављају се надлежном министарству.

ГЛАВА II – УПИС И БРИСАЊЕ БРОДОВА

Члан 125.
(Обавеза уписа)

У уписник бродова мора се уписати брод који је у власништву физичких или правних лица из Босне и Херцеговине, с пребивалиштем односно сједиштем у Босни и Херцеговини.

Члан 126.
(Могућ упис)

У уписник бродова може бити уписан:

- а) брод који је у власништву страног физичког или правног лица или лица без држављанства или држављанина Босне и Херцеговине с пребивалиштем у иностранству, ако је бродар тог брода физичко или правно лице с пребивалиштем, односно сједиштем у Босни и Херцеговини, уз услов да се са захтјевом бродара за упис тог брода у уписник бродова сагласи његов власник;
- б) брод који је у власништву страног физичког или правног лица, уз услов да Босна и Херцеговина обавља надзор над управним, привредним и техничким питањима над бродом и ако је тај упис допустило надлежно министарство;
- ц) јахта која је у власништву страног физичког или правног лица, или лица без држављанства или држављанина Босне и Херцеговине, који нема пребивалиште у Босни и Херцеговини ако јахта претежно борави у водама Босне и Херцеговине.

Члан 127.
(Заступање страног власника)

(1) Власник брода који нема пребивалиште, односно сједиште у Босни и Херцеговини, дужан је овластити правно или физичко лице с пребивалиштем, односно сједиштем у

Босни и Херцеговини, да га у вријеме одсутности заступа пред надлежним државним органима.

(2) Не може се уписати у уписник бродова Босне и Херцеговине брод који је уписан у уписник бродова друге државе.

Члан 128. (Брисање бродова)

(1) Брод се брише из уписника бродова:

- а) ако је нестао или се претпоставља да је нестао;
- б) ако више не удовољава условима из члана 125. и 126. овог закона;
- ц) ако се трајно повуче из пловидбе;
- д) ако се упише у други уписник бродова и о томе се добије одговарајући докуменат.

(2) Претпоставља се да је брод нестао ако су од пријема последње вијести о броду протекла три мјесеца. У том случају претпоставља се да је брод нестао од оног дана кад су примљене последње вијести о њему.

(3) Одредбе ст. (1) и (2) овог члана на одговарајући начин примјењују се и на брисање брода у изградњи из уписника бродова о изградњи.

Члан 129. (Ограничења за брисање бродова)

(1) Брисање брода из босанскохерцеговачког уписника бродова не може се обавити ако се томе противи повјерилац који има потраживање за коју постоји привилегија на броду.

(2) Ако је основана хипотека на броду за брисање брода из уписника бродова потребан је пристанак хипотекарних повјерилаца.

(3) У случајевима из ст. (1) и (2) овог члана Агенција може допустити брисање брода из уписника бродова и без пристанка хипотекарног повјериоца односно упркос противљењу повјериоца за чије потраживање постоји привилегија, ако суду буде положена свота у новцу у висини потраживања споменутих повјерилаца, односно ако буде дато осигурање за који суд након што саслуша повјериоца нађе да је потребно.

(4) Одредбе овог члана примјењују се и на бродове у изградњи.

(5) Одредбе овог члана не примјењују се на брисање, из уписника, бродова из члана 128. тачка а) и д) овог закона.

Члан 130. (Изузеће)

Одредбе члана 129. овог закона не примјењују се у случају преноса права власништва брода, напуштањем у корист осигураника.

Члан 131. (Уписник бродова)

(1) Уписници бродова су јавне књиге.

(2) Свако има право разматрати и преписивати главну књигу уписника, збирку исправа, именик власника бродова и именик бродова.

(3) Агенција дужна, уз наплату одређене накнаде, лицу које то захтијева, издати потврду о упису у уписник бродова или уписнику бродова у изградњи те пренос исправа које се чувају у збирци исправа, ако упис у уписник упућују на те исправе.

(4) Потврде и преписи исправа из става (3) овог члана имају доказну снагу јавних исправа.

(5) Ко се у правном саобраћају, поступајући савјесно поузда у податке уписаника у уписник бродова, не сноси правне посљедице које из тога проистекну.

Члан 132.
(Врсте уписника)

За упис бродова постоје ови уписници:

- а) уписник бродова;
- б) уписник јавних бродова;
- ц) уписник бродова у изградњи.

Члан 133.
(Структура уписника)

Уписници бродова и уписници бродова у градњи састоје се од главне књиге и збирке исправа.

Члан 134.
(Главна књига)

- (1) Главна књига уписника бродова и уписника бродова у изградњи састоји се од уложака:
- (2) Уложак има лист А, лист Б и лист Ц.
- (3) Изузетно уложак главне књиге уписника јавних бродова имају само лист А и лист Б.
- (4) Сваки брод уписује се у посебан уложак.

Члан 135.
(Лист А и Б)

(1) У лист А главне књиге уложка уписника бродова и уписника бродова у изградњи уписују се подаци о идентитету брода односно изградњи брода и његове карактеристике, односно назив и сједиште правног лица, односно име и пребивалиште физичког лица које је власник брода и лична ограничења власника у вези са слободним располагањем бродом или бродом у изградњи.

(2) У лист Б уложка главне књиге уписника бродова и уписника бродова у изградњи уписује се предузеће, односно физичко лице које је власник брода и ограничења власника у вези са слободним располагањем бродом или бродом у изградњи.

(3) У лист Б из члана 134. става (2) овог закона уписује се назив и сједиште бродара, ако је брод у потпуном или дјелимичном власништву страног правног или физичког лица, а упис је обављен на основу члана 126. став (1) овог закона. У осталим случајевима ти се подаци о бродару могу уписати ради евидентирања постојања бродара брода који није власник брода.

4) У лист Б уписника бродова у изградњи могу се, ради евидентирања, уписати и назив и сједиште, односно лично име и пребивалиште бродара и наручиоца.

Члан 136.
(Лист Ц)

(1) У лист Ц улошка главне књиге уписника бродова уписује се власништво и друга стварна права којима је брод или дио брода оптерећен, те права стечена на тим правима, закуп брода, бродарски уговор на вријеме за цијели брод, право прече куповине, те друга ограничења располагања бродом, којим је подвргнут власник оптерећеног брода, забране оптерећења и отуђења, те све забиљешке за које није изричито одређено да се уписују у други лист улошка.

(2) У лист Ц улошка главне књиге уписника бродова у изградњи уписују се за брод у изградњи подаци из става (1) овог члана.

ГЛАВА III – УПИС И БРИСАЊЕ ПЛУТАЈУЋИХ ОБЈЕКТА И ЧАМАЦА

Члан 137.
(Евиденција-очевидник)

(1) Плутајући објекти и чамци уписују се у евиденцију (очевидник) коју води надлежна капетанија, на чијем је подручју пребивалиште односно сједиште физичког или правног лица-власника плутајућег објекта, односно чамца.

(2) За упис плутајућих објеката и чамаца постоје ови уписници:

а) уписник плутајућих објеката;

б) уписник чамаца.

(3) Изузетно од одредбе става (1) овог члана чамац се може уписати у очевидник чамаца капетаније, на чијем подручју чамац стално или претежно борави или плови.

Члан 138.
(Уписник)

(1) У уписник се уписује плутајући објект или чамац који је у цјелини у власништву физичког или правног лица с пребивалиштем, односно сједиштем у Босни и Херцеговини.

(2) У уписник се може уписати плутајући објекат или чамац који је у цјелини или дијелом у власништву физичког или правног лица друге државе, лица без држављанства или држављанина Босне и Херцеговине који нема пребивалиште у Босни и Херцеговини ако плутајући објекат или чамац претежно борави у водама Босне и Херцеговине.

(3) Власник плутајућег објекта или чамца који нема пребивалиште у Босни и Херцеговини дужан је овластити правно или физичко лице с пребивалиштем у Босни и Херцеговини да га заступа пред надлежним органима Босне и Херцеговине.

Члан 139.
(Немогућност уписа)

У уписник плутајућих објеката и чамаца не могу се уписати плутајући објекти и чамци који су уписани у уписнике других држава.

Члан 140.
(Име и ознака)

(1) Уписани плутајући објекат или чамац мора имати ознаку, а може имати и име.

(2) Уписник плутајућег објекта и чамца је јавна књига, а извод из уписника има доказну снагу јавне исправе.

Члан 141.
(Брисање из уписника)

- (1) Плутајући објекат и чамац бришу се из уписника:
- а) ако нестане или се претпоставља да је нестао или буде уништен;
  - б) ако више не удовољава условима из члана 138. овог закона;
  - ц) ако се трајно повуче из пловидбе;
  - д) ако чамац постане припадност брода или другог пловила или се промјеном скрати на мање од три метра;
  - е) ако се упише у други уписник.
- (2) Сматра се да је чамац или плутајући објекат нестао-уништен ако је од пријема посљедње вијести о чамцу протекло три мјесеца. У том случају сматра се да је чамац или плутајући објекат нестао-уништен сљедећег дана након добијене посљедње вијести о њему.
- (3) Власник чамца или плутајућег објекта дужан је у року од 15 дана од дана настанка околности наведене у ставу (1) овог члана поднијети захтјев надлежној капетанији за брисање чамца из уписника чамаца.

Члан 142.
(Изузеће)

- (1) Одредбе члана 137. до 141. овог закона не односе се на:
- а) чамце који припадају броду или другом пловног објекту;
  - б) спортске веслачке чамце;
  - ц) чамце краће од три метра.
- (2) Одредбе става (1) тачка (ц) овог члана не односе се на чамце посебне конструкције и погонског уређаја који јој омогућава да клизе по води (глисер, скутер сл.) као и на чамце којим се обавља привредна дјелатност.

Члан 143.
(Прописи о упису)

Ближе прописе о упису бродова, плутајућих објеката и чамаца, о збиркама исправа и помоћним књигама које се воде уз уписнике и обрасци тих исправа и књига донијеће надлежно министарство.

ДИО ЧЕТВРТИ – ОСНОВИ СВОЈИНСКО ПРАВНИХ ОДНОСА

Члан 144.
(Статус брода)

- (1) Брод и брод у изградњи су покретне ствари.
- (2) Брод може да буде у својини домаћег или страног лица, у границама и под условима одређеним прописима Босне и Херцеговине.
- (3) На основу правног посла, права на броду стичу се уписом у уписник бродова.
- (4) Брод који је у својини страног лица може да има припадност Босне и Херцеговине, под условима одређеним чланом 126. овог закона.

Члан 145.
(Остала питања, стварна права)

Остала питања која се односе на стварна права, а која нису дефинисана овим законом, уредиће се посебним законом.

ДИО ПЕТИ - ПРЕВОЗ И ПЛОВИДБЕНИ ПОСЛОВИ

ГЛАВА I – ПРЕВОЗ ПУТНИКА И СТВАРИ

Члан 146.
(Врсте превоза, дефиниција)

- (1) На пловним путевима може се вршити јавни превоз лица и ствари као и превоз лица или ствари за сопствене потребе.
- (2) Јавни превоз је превоз лица и ствари који је под једнаким условима доступан сваком или се врши на основу уговора о превозу између корисника, односно имаоца брода, чамца, скеле или трајекта (у даљем тексту: пловно средство) и корисника превоза.
- (3) Превоз за сопствене потребе је превоз лица и ствари ради задовољења сопствених потреба имаоца пловног средства.

Члан 147.
(Носилац јавног превоза)

- (1) Јавни превоз може обављати превозник који је регистрован за обављање дјелатности јавног превоза (у даљем тексту: превозник).
- (2) Превоз за сопствене потребе могу вршити предузећа, друге организације и грађани под условом прописаним овим законом.

Члан 148.
(Јавни превоз – подјела)

Јавни превоз може се обављати као превоз у линијској пловидби и као превоз у слободној пловидби.

Члан 149.
(Јавни превоз у линијској пловидби)

- (1) Јавни превоз у линијској пловидби је превоз који се врши на одређеним релацијама по унапријед утврђеном реду пловидбе и за који се цијена и други услови превоза унапријед утврђују тарифом.
- (2) Ред пловидбе и тарифу у линијској пловидби утврђује превозник у складу са законским прописима.
- (3) Ред пловидбе и тарифа морају бити објављени на уобичајен начин најкасније на 30 дана прије ступања на снагу.
- (4) Ред пловидбе садржи релације на којима се врши јавни превоз, успутне станице, те ознаке времена поласка и доласка од почетне до крајње станице са успутним задржавањем, те период за који ред пловидбе важи.
- (5) Превозник се мора придржавати утврђеног реда пловидбе.
- (6) Превозник у линијској пловидби је дужан примити на превоз свако лице или ствар у границама дозвољене максималне носивости пловног средства уписане у пловидбене исправе.
- (7) Превозник је дужан да обезбиједи превоз ручног пртљага истовремено кад се превози и путник коме припада пртљаг.

(8) Слободни капацитет пловног средства може се користити за превоз ствари које нису ручни пртљаг у границама дозвољеног оптерећења пловног средства у колико пртљаг не чини сметњу укrcаним путницима и нису смјештене у дијелу гдје се налази сједиште путника.

(9) За обављени превоз, превозник је дужан издати исправу (карту) на основу које путник стиче право за превоз.

Члан 150.

(Јавни превоз у слободној пловидби)

(1) Јавни превоз у слободној пловидби је превоз за који се релација, цијена превоза, висина накнаде за споредне услуге извршене код превоза лица и ствари и други услов превоза утврђују уговором између превозника и корисника превоза за сваки поједини превоз.

Члан 151.

(Страни бродар)

(1) Страни бродар може обављати јавни превоз између државе којој припада и Босне и Херцеговине на основу међународних конвенција и међудржавних уговора.

(2) Страно пловило које је због више силе или друге невоље присиљено склонити се у унутрашње или поморске воде Босне и Херцеговине дужно је о томе чим прије обавијестити надлежну капетанију.

(3) Надлежна капетанија због безбједносних разлога може ограничити максималан број пловидби на појединим дионицама пловног пута.

(4) Изузетно страни бродар може обављати јавни превоз између лука у Босни и Херцеговини (каботажу) само на основу посебног одобрења - дозволе, коју издаје надлежно министарство.

Члан 152.

(Ограничења превоза)

(1) Ако посебним прописима није другачије одређено, пловним средством којим се врши превоз путника у линијској пловидби, не могу се превозити: дјеца млађа од шест година без пратиоца, лица обољела од заразних болести, лица под утицајем психоактивних супстанци, животиње, лешеве, експлозивне и лако запаљиве материје, као и други предмети који због својих особина могу бити штетни по безбједност или здравље људи или могу проузроковати какву другу штету.

(2) Изузетно од одредбе претходног става, превоз ловачких или расних паса са заштитном кошаром, пернатих животиња у кошарама, кавезима и сл. може се вршити у линијској пловидби ако на пловном средству постоје одвојени простори.

(3) Изузетно од ове одредбе, става 1. овог члана на скелама којима се врши превоз у линијској пловидби могу се превозити и животиње у колико су повезане и имају пратиоца који је дужан да се стара да животиње не угрожавају безбједност путника.

Члан 153.

(Укрцавање, односно искрцавање путника)

(1) Укрцавање, односно искрцавање путника обавља се на дијелу обале који је за то одређен и то преко прописаних мостова, односно сизова или степеница које обезбјеђују пловно средство, а изузетно и преко чамаца, тек када се пловно средство заустави.

(2) На дијелу обале која је одређена за укрцавање и искрцавање путника предузеће које искоришћава луку односно пристаниште дужно је обезбиједити мјесто за привез пловног средства, те слободан простор за приступ путника.

- (3) Предузеће које искориштава луку односно пристаниште, односно пристан дужно је да тај дио обале освијетли ноћу за вријеме укрцавања односно искрцавања путника.
- (4) Капетаније одређују услове који се морају испуњавати у случајевима из става 1. овог члана у погледу укрцавања односно искрцавања путника путем чамца.

Члан 154.
(Превоз за сопствене потребе)

- (1) Превоз за сопствене потребе могу вршити предузећа за превоз својих радника као и других лица која обављају послове за имаоца пловних средстава или ако превозе ствари и друга добра ради задовољења сопствених потреба.
- (2) Превоз за сопствене потребе може вршити и грађанин за потребе свог домаћинства или своје дјелатности на унутрашњим пловним путевима само једним пловним средством до 50 тона носивости, чија је снага погонског мотора до 35 KW, односно на поморском пловном путу пловним средством до 150 БРТ, чија је снага погонског мотора до 110 KW.

ГЛАВА II – ТЕГЉЕЊЕ, ПОТИСКИВАЊЕ И ДРУГИ ПЛОВИДБЕНИ ПОСЛОВИ

Члан 155.
(Тегљење и потискивање)

- (1) Тегљење, односно потискивање је пловидбени посао кад брод са властитим погоном тегли, односно потискује друго пловило на унутрашњем или поморском пловном путу.
- (2) Тегљење и потискивање може обављати бродар који је регистрован за дјелатност пловидбе на унутрашњим или поморским пловним путевима.
- (3) Тегљење, односно потискивање обавља се на основу уговора о тегљењу, односно потискивању, уз накнаду.

Члан 156.
(Други пловидбени послови)

- (1) Други пловидбени послови су послови који нису обухваћени одредбама о превозу путника и ствари, тегљења и потискивања, а обављају се пловилима на унутрашњим или поморским водама.
- (2) Пловидбени послови из става (1) овог члана морају се обављати у складу са одредбама о безбједности пловидбе и другим прописима.

ДИО ШЕСТИ - ПЛОВИДБЕНЕ НЕЗГОДЕ

ГЛАВА I – СУДАР БРОДОВА

Члан 157.
(Штета коју проузрокује пловило)

- (1) Одредбе ове главе примјењују се на сваки брод без обзира на његову намјену, укључујући плутајући објекат, чамац, те амфибије на води.
- (2) Одредбе ове главе примјењују се на одговорност за штету:
- а) коју су брод, лице на броду или ствари на броду претрпјели због судара бродова;

- б) коју један брод проузрокује другом броду због обављања маневра или пропуштања да обави маневар или због непридржавања прописа о безбједности пловидбе и ако до судара између бродова није дошло;
- ц) коју проузрокује усидрени брод или се нанесе усидреном броду;
- д) коју проузрокују један другог бродови који плове у саставу истог тегља, односно у истом потискиваном саставу.

(3) За одговорност за штету која је при судару бродова проузрокована радиоактивним својствима, или истовременим радиоактивним и токсичним својствима, или експлозивним или другим опасним својствима нуклеарног горива, или радиоактивним својствима производа или отпадака, примјењују се одредбе домаћег и међународног поморског права.

Члан 158.
(Одговорност брода)

(1) За штете у случајевима неведеним у члану 157. овог закона одговара брод, односно бродови за које се докаже да је њиховом кривицом проузрокована штета.

(2) Под одговорношћу брода подразумјева се одговорност власника брода или бродара.

Члан 159.
(Подјела одговорности)

(1) Ако је штета проузрокована кривицом два или више бродова, сваки брод одговара сразмјерно својој кривици.

(2) Ако се обим кривице не може установити, одговорност бродова за штету дијели се на једнаке дијелове.

Члан 160.
(Надокнада добити)

При штети проузрокованој сударом бродова надокнађује се и измакли добитак, без обзира на степен кривице.

Члан 161.
(Солидарна одговорност)

Ако је сударом бродова проузрокована смрт или физичка озљеда лица, за штету насталу смрћу или физичком озљедом одговарају солидарно бродови чијом је кривицом дошло до судара.

Члан 162.
(Надокнада штете)

За надокнаду штете проузроковане броду који није крив за судар, те стварима на њему одговарају солидарно бродови чијом је кривицом дошло до судара.

Члан 163.
(Расподјела надокнаде штете)

(1) Брод који је у случајевима из члана 157. овог закона платио на име надокнаде штете више него што износи надокнада сразмјерна његовој кривици, има право захтијевати од другог брода да му се од исплаћене своте намири онолико колико би на тај брод отпало на име надокнаде штете, одређене сразмјерно његовој кривици.

(2) Брод који из разлога, који не зависе о њему, не може наплатити од другог брода или других бродова своту на коју има право према ставу 1. овог члана може наплату те

своге захтијевати од осталих бродова чијом је кривицом настала штета сразмјерно кривици сваког од тих бродова.

Члан 164.
(Немогућност надокнаде)

Ако је штета проузочована случајем или вишом силом или ако се не може установити узрок због којег је настао судар бродова, оштећенику се штета не надокнађује.

Члан 165.
(Обавезе заповједника брода)

(1) Заповједник брода дужан је броду с којим се сударио брод којим он заповједа, ако је могуће, саопштити име луке уписа брода, име посљедње луке из које је испловио и име луке у коју плови.

(2) Власник брода и бродар не одговарају за надокнаду штете проузроковану од заповједника брода неизвршавањем обавезе из става (1) овог члана.

Члан 166.
(Застарјевање потраживања)

(1) Потраживање надокнаде штете проузроковане сударом брода застарјева за двије године од дана судара.

(2) Регресни захтјев застарјева за једну годину.

(3) Стране могу, пошто је настала потражња, писано уговорити застарни рок који је дужи од рока наведеног у ставу (1) и (2) овог члана.

(4) Застара из става (2) . овог члана почиње тећи:

- а) од дана правоснажности судске пресуде којом се утврђује свота солидарне одговорности;
- б) од дана плаћања надокнаде за штету, ако није покренут судски поступак;
- ц) од дана кад је повјерилац сазнао за платну неспособност својег дужника, с тим да застарни рок не може бити дужи од двије године од дана плаћања, односно од дана правоснажности судске пресуде, по захтјеву за расподјелу дијела платежно неспособног дужника.

Члан 167.
(Ограничена одговорност бродара)

Одредбе ове главе закона не утичу на ограничену одговорност бродара, а ни на права и обавезе које произлазе из уговора о искоришћавању бродова или другог уговора.

ГЛАВА II – СПАШАВАЊЕ И ПРУЖАЊЕ ПОМОЋИ

Члан 168.
(Општи појам)

(1) Одредбе ове главе закона примјењују се на спашавање лица, бродова и ствари са тих бродова.

(2) Под спашавањем, у смислу одредаба овог закону, подразумјева се и пружање помоћи.

Члан 169.
(Подручје примјене)

Одредбе ове главе закона примјењују се на све бродове, без обзира на њихову намјену, укључујући чамце, плутајуће објекте и ваздухоплове који спашавају или су предмет спашавања на води.

Члан 170.
(Дужности заповједника)

(1) Заповједник брода који на било који начин дозна да се лица, укључујући и непријатеље у случају оружаног сукоба, налазе у животној опасности дужан им је одмах кренути у помоћ највећом брзином, обавјештавајући их о томе ако је то могуће, и предузети њихово спашавање.

(2) Заповједник брода у опасности има право, послѣ савјетовања са заповједницима који су одговорили на његов позив у помоћ, ако је савјетовање могуће обавити, изабрати један од тих бродова или више њих које сматра да су најприкладнији да му пруже помоћ.

(3) Заповједник или заповједници бродова изабраних да пруже помоћ броду у опасности дужни су прихватити избор и одмах, највећом брзином, кренути у помоћ лицима која су у животној опасности.

(4) Заповједник брода дужан је спашавати лица која су у животној опасности и ако се она томе противе или ако се спашавању лица противи заповједник брода на којем се та лица налазе.

Члан 171.
(Изузеће од обавезе)

Изузетно, од одредби члана 170. овог закона, заповједник брода није дужан кренути у помоћ и предузети спашавање лица у животној опасности:

- а) ако би предузимање тог спашавања представљало озбиљну опасност за брод којим он заповједа и за лица на том броду;
- б) ако оправдано сматра да, према посебним околностима случаја, предузимање спашавања лица у опасности не би било успјешно;
- ц) ако дозна да је други брод изабран да иде у помоћ и да је изабрани брод тај избор прихватио;
- д) ако од заповједника брода у опасности или непосредно од лица која су биле у животној опасности, или од заповједника другог брода који је стигао до тих лица буде обавјештен да помоћ више није потребна.

Члан 172.
(Спашавање другог брода)

(1) У случају судара бродова заповједник брода дужан је, ако то може учинити без озбиљне опасности за брод којим заповједа и за лица на њему, поред првенственог спашавања лица, предузети спашавање другог брода с којим се сударио брод којим он заповједа.

(2) Ако постоји опасност да брод потоне, заповједник је дужан без одгађања уклонити брод с пловног пута.

(3) Заповједник брода дужан је, кад се брод којим он заповједа нађе у близини брода који даје позив за помоћ и кад није било судара, одмах предузети спашавање тог брода, ако то може учинити без озбиљне опасности за брод којим заповједа и за лица на њему.

Члан 173.
(Евиденција одустајања од спашавања)

Заповједник брода мора у бродски дневник унијети разлоге због којих није кренуо у помоћ лицима у опасности и предузео њихово спашавање

Члан 174.
(Изузеће од одговорности за штету)

Власник брода или бродар не одговара за штету која настане зато што је заповједник брода повриједио дужности одређене одредбама овог закона и подзаконских аката, те усљед разлога због којих није предузео спашавање брода након судара.

Члан 175.
(Награда)

(1) За спашавање лица не припада награда.
(2) Изузетно од одредби става (1) овог члана, ако је у спашавању учествовало више спасилаца од којих су неки спасили лица, а неки брод или ствари с брода, спасиоцу који је спасио само лица припада правични дио награде за спашавање признате спасиоцу брода и ствари с брода.

Члан 176.
(Уговор о спашавању)

(1) Одредбе овог закона примјењиваће се на спашавање брода и ствари с брода, осим ако се уговором о спашавању не предвиђа другачије.
(2) Заповједник брода или бродар брода у опасности имају право закључити уговор о спашавању у име власника ствари на броду.
(3) Стране уговором не могу искључити или умањити своје обавезе у погледу заштите околине.

Члан 177.
(Висина награде)

(1) За свако спашавање брода или ствари с брода које је дало користан резултат спасиоцу припада правична награда.
(2) Висина награде не може износити више од вриједности спашеног брода, односно спашених ствари.

Члан 178.
(Сарадња при спашавању)

(1) Спасилац је дужан при обављању спашавања и при спречавању или смањењу штете на околину примијенити дужну пажњу, затражити помоћ других спасилаца ако то околности налажу и прихватити помоћ других спасилаца када заповједник брода у опасности, односно власник ствари с брода разумно затражи да тако учини.
(2) Заповједник брода, бродар, односно власник ствари с брода у опасности дужни су сарађивати са спасиоцем током спашавања, примијенити дужну пажњу при спречавању или смањењу штете на околину, а када брод или ствари с брода буду на безбједном, прихватити бригу о њима ако им спасилац то разумно затражи.

Члан 179.
(Поништење и измјена уговора)

Суд може, на захтјев стране, поништити или измјенити уговор о спашавању брода или ствари с брода:

- а) ако је уговор склопљен у тренутку и под утицајем опасности и ако утврди да уговорне одредбе нису правичне;
- б) ако утврди да је страна на склапање уговора била наведена преваром или намјерним прикривањем чињеница;
- ц) ако утврди да је уговорена награда према учињеној услузи претјерано висока или претјерано ниска.

Члан 180.
(Судско утврђивање висине награде)

(1) Ако стране нису склопиле уговор о спашавању брода или ствари са брода, или ако су такав уговор склопиле, али нису уговориле висину награде за спашавање, о висини награде, у случају спора, одлучује суд.

(2) Суд утврђује висину награде за спашавање узимајући у обзир:

- а) спашену вриједност брода и ствари с брода;
- б) вјештину и напоре спасиоца у спречавању или смањењу штете на околину;
- ц) успјех што га је спасилац постигао;
- д) природу и степен опасности;
- е) вјештину и напоре спасиоца у спашавању лица, брода и ствари с брода;
- ф) утрошено вријеме, уложене трошкове и губитке спасиоца;
- г) ризик одговорности и друге ризике којима су се изложили спасиоци или њихова опрема;
- х) брзину којом су услуге спашавања пружене;
- и) доступност и употребу бродова и друге опреме намијењене операцијама спашавања;
- ј) стање спремности и дјелотворности опреме спасиоца, те њену вриједност..

(3) Одредбе става (2) овог члана примјењују се и кад суд, на основу члана 182. овог закона мијења висину уговорене награде.

Члан 181.
(Посебна надокнада)

(1) Ако је спасилац обавио спашавање брода који је сам или својим теретом пријетио штетом по околину, а није успио заслужити награду за спашавање барем у висини посебне награде, у складу са овим чланком, имаће право на посебну надокнаду од власника тог брода, у висини својих уложених трошкова.

(2) Ако је спасилац, уз услове утврђене у ставу (1) овог члана својим дјеловањем спријечио или смањио штету на околину, посебна надокнада коју власник брода има платити таквом спасиоцу може се повећати до 30 % од трошкова које је спасиоц имао у вези са спашавањем. Међутим, ако то сматра правичним и оправданим те примјењујући одредбу члана 180. став (2) овог закона, суд може додатно повећати такву посебну надокнаду до највише 100% од трошкова које је спасилац имао.

(3) Трошкови спасиоца, у смислу ст. (1) и (2) овог члана значе стварне издатке које је спасиоц разумно уложио при спашавању и правичан омјер за опрему и особље који су стварно и разумно били укључени у спашавању, примјењујући мјерила утврђена у члану 180. став (2). тач. х), и), ј). овог закона.

(4) Укупна посебна надокнада по овом члану платиће се једино онда и у оном омјеру за колико је та надокнада већа од награде за спашавање која спасиоцу припада на основу одредбе члана 177. овог закона.

(5) Ако је спасилац својом кривицом пропустио спријечити или смањити штету на околину, суд га може дијелом или у цјелини лишити посебне награде из овог члана.

(6) Одредбама овог члана не искључује се право на поврат стварних трошкова власника брода, из којег је проистекла опасност по околину.

Члан 182. (Расподјела награде)

(1) Ако има више спасилаца, а спасиоци се нису споразумљели о размјеру у којем се између њих треба подијелити награда за спашавање брода или ствари с брода, о том размјеру одлучује суд примјењујући одредбе члана 178. овог закона.

(2) Ако има више спасилаца, сваки од њих може остварити захтјев за награду и самостално.

Члан 183. (Смањење и укидање награде)

Суд може смањити награду или одлучити да спасиоцу не припада награда за спашавање брода или ствари с брода ако су спасиоци својом кривицом изазвали потребу спашавања или ако су при спашавању извршили кривично дјело.

Члан 184. (Изузеће од права на награду)

Спасилац који се упустио у спашавање брода или ствари с брода против изричите и разумне забране од заповједника брода, власника брода или бродара спашаваног брода, односно лица овлашћеног располагати стварима на спашаваном броду, нема право на награду.

Члан 185. (Обавезе бродара спашеног брода)

(1) Ако се спашавање брода и ствари с брода обавља на основу уговора о спашавању који је склопио заповједник брода или бродар брода у опасности, награду за спашавање дужан је платити бродар спашеног брода, ако уговором није другачије предвиђено.

(2) Ако је склопљен уговор о спашавању, власник спашених ствари или лица која има право располагати тим стварима одговара солидарно с лицем обавезним на плаћање награде за спашавање брода само за дио награде који се односи на те ствари.

(3) Ако уговор о спашавању није био склопљен, награду за спашени брод дужан је платити бродар спашеног брода, а награду за спашавање ствари-власник или лице које има право располагати тим стварима.

(4) На захтјев спасиоца, лице које плаћа награду за спашавање према одредбама члана 164. овог закона дужно је пружити одговарајуће гаранције за потражњу спасиоца, укључујући могуће камате и трошкове поступка.

(5) Уз обавезу из става (1) овог члана власник, односно бродар спашеног брода дужни су на вријеме предузети све разумне мјере како би власници или лица овлашћена за располагање стварима на спашеном броду могли пружити одговарајуће гаранције за своја дуговања спасиоцу, укључујући могуће исплате камате и трошкова поступка.

(6) Без сагласности спасиоца спашени брод и ствари с брода не смију се отпремити из луке или мјеста на која су доспјели непосредно по завршетку спашавања, све док се не пружи одговарајућа гаранција за потражњу спасиоца према њима.

Члан 186.
(Потраживање од осигураника)

Износ утврђен правоснажном одлуком о висини награде за спашавање или о посебној надокнади из члана 181. спасиоц има право потраживати директно од осигураника брода и ствари с брода, односно од осигураника одговорности брода, ако је такав осигураник дао гаранцију у погледу тих износа.

Члан 187.
(Оставаривање права на награду)

(1) Износ награде за спашавање која преостане након одбитка своте штете нанесене броду, спасиоцу при спашавању и трошкова проузрокованих спашавањем представља чисту награду.

(2) Одређени дио чисте награде припада посади брода спасиоца.

(3) Спасиоц се не може одрећи дијела награде који чине удио чланова посаде у тој награди, без сагласности чланова посаде брода спасиоца.

(4) Сваки члан посаде брода спасиоца може након истека рока од једне године од дана када је спашавање завршено, тужбом према бродару спашеног брода остварити награду за спашавање у дијелу који представља његов удио у тој награди, ако бродар спасиоц није поднио у том року тужбу за исплату награде за спашавање.

Члан 188.
(Награда за спашавање бродова истог бродара)

Одредбе ове главе које се односе на награду за спашавање примјењују се и у случају спашавања бродова истог власника или бродара.

Члан 189.
(Застарјевање)

(1) Потраживања исплате награде за спашавање застаријева након истека двије године од дана кад је спашавање окончано.

(2) Потраживање чланова посаде наведене у члану 185. овог закона, застаријевају након истека једне године, од дана када је спашавање окончано.

(3) Након што је настало потраживање, стране могу писмено уговорити рокове застарјевања који су дужи од рокова наведених у ст. (1) и (2) овог члана.

ГЛАВА III – ВАЂЕЊЕ ПОТОНУЛИХ СТВАРИ

Члан 190.
(Подручје примјене)

(1) Одредбе ове главе Закона примјењују се на вађење бродова, чамаца, плутајућих објеката, ваздухоплова, њихових дијелова и терета и других ствари (у даљем тексту: потонуле ствари) потонулих у унутрашњим и поморским водама Босне и Херцеговине.

(2) Одредбе ове главе Закона примјењују се и на насукане бродове и чамце, односно плутајуће објекте, уколико се не ради о њиховом спашавању.

Члан 191.
(Вађење ствари за вријеме спашавања)

На вађење ствари потонулих за вријеме спашавања или док је трајала опасност у којој се брод налазио непосредно прије започетог спашавања, примјењују се одредбе овог закона које се односе на спашавање.

Члан 192.
(Одобрења)

- (1) Изузимајући одредбе чл. 190. и 191. овог закона, потонулу ствар може водити домаће или страном овлашћено лице.
- (2) Потонула ствар може се водити на основу дозволе надлежне капетаније.
- (3) У захтјеву којим се тражи дозвола за вађење потонуле ствари мора се навести назив потонуле ствари, мјесто гдје она лежи, начин и средства потребна за вађење, доказ о праву власништва и вријеме предвиђено за почетак и завршетак радова на њеном вађењу.
- (4) У одобрењу за вађење потонуле ствари капетанија из става (2) овог члана одређује услове безбједности и рок почетка и завршетка радова.
- (5) Одобрење за вађење ствари, које имају или се може претпоставити да имају својство споменика културе, издаје надлежна капетанија уз сагласност органа управе надлежног за заштиту споменика културе.
- (6) О почетку, прекиду, настављању или напуштању радова на вађењу или уклањању потонуле ствари или насуканог брода, овлашћено лице дужно је, без одлагања обавијестити капетанију која је издала одобрење.

Члан 193.
(Уклањање)

- (1) Ако потонула ствар лежи на таквом мјесту да представља опасност за пловидбу или искоришћавање природних богатства водног добра и загађивање или може загадити водну околинду, надлежна капетанија ће наредити овлашћеном лицу да у примјерном року извади или уклони потонулу ствар.
- (2) Ако овлашћено лице не поступи по рјешењу из става (1) овог члана надлежна капетанија ће на трошак и ризик овлашћеног лица, а посредством правног или физичког лица из Босне и Херцеговине којем је то пословна дјелатност, потонулу ствар извадити или уклонити.

Члан 194.
(Напуштање и прекидање вађења)

- (1) Ако потонула ствар представља непосредну сметњу или опасност за пловидбу, а надлежној капетанији није познато лице овлашћено за вађење потонуле ствари или кад јој је то лице познато, али оно не намјерава водити потонулу ствар, или кад без оправданог разлога прекине или напусти започето вађење, вађење потонуле ствари може предузети боснаскохерцеговачко правно или физичко лице којем је то пословна дјелатност.
- (2) Сматра се да познато овлашћено лице не намјерава предузети вађење потонуле ствари, односно да је прекинуло или напустило вађење ако, у року од 30 дана од дана кад је ствар потонула, не поднесе изјаву да намјерава водити потонулу ствар или ако у року од 30 дана од добијања дозволе капетаније не започне вађење, односно ако не

настави радове на вађењу потонуле ствари које је прекинуло или напустило без оправданог разлога.

(4) Сматра се да непознато овлашћено лице не намјерава водити потонулу ствар ако у року од 30 дана не поднесе захтјев за вађење и доказе о свом праву на вађење потонуле ствари.

Члан 195. (Забрана прекидања и напуштања вађења)

Правно или физичко лице које је започело водити потонулу ствар на основу одредаба члана 194. става (1) овог закона, не смије, без оправданог разлога, прекинути или напустити те радове ако би њихово прекидање или напуштање могло проузроковати штету овлашћеном лицу.

Члан 196. (Трошкови)

(1) Трошкови вађења потонуле ствари из члана 194. овог закона као и трошкови њеног даљег чувања, платиће се из средстава државног буџета.

(2) Ако овлашћено лице постане познато, дужно је надокнадити државном буџету трошкове вађења и чувања ствари из члана 194. став (1) овог закона.

Члан 197. (Стручно-техничка помоћ)

(1) Ако су за вађење потонуле ствари потребна посебна наутичка и техничка средства и посебна стручност, домаћег или страног овлашћеног лица које не располаже тим средствима, односно стручношћу, може своју потонулу ствар водити само уз помоћ домаћег правног или физичког лица којем је то пословна дјелатност.

(2) Изузетно од одредаба става (1) овог члана страном овлашћеном лицу може се допустити да вади потонулу ствар уз помоћ другог страног лица које удовољава условима из става (1) овог члана.

Члан 198. (Губитак права власништва)

(1) Власник који не извади своју потонулу ствар у року од пет година од дана кад је потонула губи право власништва, а потонула ствар постаје власништво Босне и Херцеговине.

(2) Ако се не може утврдити кад је ствар потонула, предвиђа се да су брод, други пловни објекат, ваздухоплов или њихови дијелови, терет и друге ствари које су се на њима налазиле потонуле сутрадан након добијања посљедње вијести о броду, чамцу, плутајућем објекту или ваздухоплову, а остали предмети оног дана кад је утврђено мјесто гдје је предмет потонуо.

Члан 199. (Одговорност за штету)

(1) Извођач радова који предузме вађење потонуле ствари на основу одлуке надлежне капетаније или на основу уговора склопљеног с овлашћеним лицем, ако тим уговором није предвиђено другачије, одговара за штету коју проузрокује својим радом уколико не докаже да се штета није могла избјећи примјеном дужне пажње.

(2) За штету проузроковану вађењем потонулих ствари осим случајева наведених у ставу (1) овог члана извођач радова одговара, ако не докаже да је штету скривило овлашћено лице или лице за које оно одговара.

**Члан 200.
(Надокнада)**

(1) Извођач радова има право на надокнаду за вађење потонуле ствари, осим ако је вађење предузео и поред изричите забране овлашћеног лица.

(2) Ако стране другачије не уговоре, накнада за вађење потонуле ствари не може прекорачити вриједност извађене ствари.

(3) Ограничење из става (2) овог члана не односи се на надокнаду за вађење, односно уклањање или уништење потонуле ствари које је обављено по наредби надлежне капетаније, на основу наређења из члана 193. став (1) те за ствари које имају или се може претпоставити да имају својство споменика културе.

**Члан 201.
(Право залога)**

Извођач радова, ако није другачије уговорено, има право залога на извађеној потонулој ствари за осигурање надокнаде за вађење и чување ствари, па је може задржати док му овлашћено лице не подмири та потраживања, осим за ствари за које се утврди да имају својство споменика културе.

**Члан 202.
(Застарјевање)**

Потраживање надокнаде за вађење, уклањање или уништење потонуле ствари застарјева по истеку рока од три године од дана кад је обављено вађење, уклањање или уништење потонуле ствари.

ГЛАВА IV – ЗАЈЕДНИЧКЕ ХАВАРИЈЕ

**Члан 203.
(Опште одредбе)**

(1) Одредбе ове главе примјењују се на надокнаду штета коју из чина заједничке хаварије претрпе учесници пловидбеног подухвата.

(2) Одредбе ове главе примјењују се и на чамце ако је то између страна изричито договорено.

**Члан 204.
(Расподјела штете и трошка)**

Штету и трошак који представљају заједничку хаварију носе, на основу одредаба овог закона, сви учесници пловидбеног подухвата, размјерно вриједности имовине која улази у дужничку масу.

**Члан 205.
(Чин заједничке хаварије)**

Ако одредбама овог закона или уговором страна није другачије одређено, као заједничка хаварија признају се жртве, штете и трошкови који су непосредно или

неминовно последица чина заједничке хаварије, а који се по опште прихваћеним међународним пловидбеним обичајима сматрају заједничким хаваријама.

Члан 206.
(Остали трошкови)

Сваки трошак који према својој природи није трошак заједничке хаварије, али је учињен умјесто каквог другог трошка, који би, да је био учињен, био признат, као заједничка хаварија, сматраће се заједничком хаваријом и тако ће бити признат без обзира на евентуалне уштеде, али само до своте уштеђеног трошка заједничке хаварије.

ГЛАВА V – ДОПРИНОС У ЗАЈЕДНИЧКОЈ ХАВАРИЈИ

Члан 207.
(Права и дужности учесника)

(1) Дужност доприноса у заједничкој хаварији постоји и кад је штета или трошак проузрокован кривицом једног од учесника пловидбеног подухвата.

(2) Одредбама става (1) овог члана не дира се у права учесника пловидбеног подухвата који је придонио у заједничкој хаварији, према лицима која су, својом кривицом, проузроковала штету или трошак.

Члан 208.
(Дужничка и повјерилачка маса)

Ако овим законом није другачије одређено:

- а) дужничку масу сачињава, чином заједничке хаварије, спашена имовина, вриједност жртвоване имовине и смањена вриједност оштећене имовине;
- б) повјерилачку масу сачињава, чином заједничке хаварије, жртвована вриједност и смањена вриједност оштећене имовине те трошкови који се сматрају заједничком хаваријом, укључујући и трошкове ликвидације заједничке хаварије.

Члан 209.
(Изузећа)

(1) Изузетно од одредаба члана 208. овог закона не улазе:

- а) у дужничку масу - предмети за личну употребу посаде и пртљаг путника за који није издата пртљажница или теретни лист;
- б) у повјерилачку масу - губитак или штета на избаченом терету који није био смјештен у броду у складу са признатим обичајима, терет укрцан без знања бродара, те терет који је намјерно погрешно означен.

(2) Ако је спашен терет који је укрцан без знања бродара или који је намјерно погрешно означен, тај терет улази у дужничку масу.

Члан 210.
(Вриједност имовине)

(1) Вриједност имовине која улази у повјерилачку и дужничку масу, осим трошкова, одређује се према вриједности у вријеме и у луци гдје се завршава заједнички подухват, ако овим законом није другачије одређено.

(2) Трошкови се утврђују према висини у којој су стварно учињени.

Члан 211.
(Трошкови поправке брода)

(1) Трошкови поправке брода, који улазе у повјерилачку масу, нису подложни одбицима према начелу “ново за старо” кад се стари материјал или дијелови замјењују новим, осим ако је брод стар више од 15 година, у ком се случају одбија једна трећина. Одбици се одређују према старости брода, рачунајући од 31. децембра године у којој је изградња брода завршена па до дана чина заједничке хаварије, осим за изолацијске направе, чамце за спашавање и сличне чамце, уређаје и опрему везе и навигације, стројеве и котлове, за које се одбици одређују према старости појединих дијелова на које се одбици односе.

(2) Одбици се рачунају само од цијене новог материјала или дијелова пошто су обрађени и припремљени за уграђивање у брод, односно постављање на брод.

(3) Никакав одбитак не врши се за намирнице, залихе, сидра и сидрене ланце.

(4) Таксе и трошкови дока и навоза, те трошкови помицања брода, признају се у цјелини.

(5) Трошкови чишћења, бојења и премаза дна брода не признају се у заједничку хаварију, осим ако је дно било бојено или премазано током једне године прије чина заједничке хаварије, у ком се случају признаје половина тих трошкова.

(6) Никакви одбици према начелу “ново за старо” не врше се при привременим поправкама.

Члан 212.
(Потпуни губитак брода)

Ако је ријеч о потпуном губитку брода, свота која улази у повјерилачку масу одређује се према процијењеној вриједности брода у неоштећеном стању, уз одбитак процијењене висине трошкова поправка штете која не улази у заједничку хаварију, те евентуалне своте добијене од продаје подртине.

Члан 213.
(Вриједност оштећеног терета)

(1) Вриједност оштећеног терета, која улази у заједничку хаварију, одређује се на основу вриједности терета у вријеме искрцавања утврђене на основу трговачке фактуре испостављене примаоцу или, ако такве фактуре нема, на основу укрцавања вриједности. У вриједност терета, у вријеме укрцавања, укључују се трошкови осигурања и возарина, осим ако ризик за губитак возарине не сносе лица која имају интерес на терету.

(2) Ако је тако оштећени терет био продат, штета се одређује према разлици између нето-износа добијеног од продаје и нето-вриједности терета у здравом стању на посљедњи дан искрцавања у луци одредишта или на дан завршетка подухвата, ако се подухват завршио у другој луци.

(3) Изузетно од одредбе става (1) овог члана одређује се према тако пријављеној вриједности штета или губитак проузрокован терету чија је вриједност нетачно пријављена при укрцавања с нижом вриједношћу од вриједности из става 1. овог члана.

Члан 214.
(Накнадно спашавање)

(1) Ако су жртвоване ствари накнадно спашене, њихова се вриједност одређује на основу тржишне цијене на дан спашавања у мјесту у којем су спашене, а од те вриједности одбијају се нужни и корисни трошкови спашавања.

(2) Одредба члана 207. став (2) овог закона примјењује се и на терет из става (1) овог члана.

Члан 215.
(Провизија на издатке)

У повјерилачку масу признаје се провизија од 2 % на издатке заједничке хаварије, осим оних за плате и издржавање посаде те погонског горива, мазива и залиха, који нису надокнађени током путовања. Ако своте потребне за те издатке нису прибављене ни од једног учесника у пловидбеном подухвату, већ су прибављене продајом терета, трошак проузрокован прибављањем потребних свота или губитак претрпљен од лица које је овлашћено располагати теретом продатим у ту сврху улази у повјерилачку масу.

Члан 216.
(Камата)

- (1) На своте које улазе у повјерилачку масу признају се камате у складу са важећим прописима, годишње до дана ликвидације заједничке хаварије.
- (2) Од дана ликвидације заједничке хаварије повјерилац има право рачунати камате према важећим прописима.

Члан 217.
(Вриједност дужничке масе)

- (1) Вриједност која улази у дужничку масу је:
  - а) за брод-нето-вриједност на завршетку пловидбеног подухвата, с тим што се при одређивању те вриједности не узима у обзир неповољнији утицај уговора о закупу или бродарског уговора на вријеме које важи у погледу тог брода;
  - б) за терет-вриједност према одредби члана 210. став 1. овог закона, с тим да се од тако утврђене вриједности одбија сваки губитак или штета настала на терету прије или после истрепавања;
  - ц) за возарину и превознину-висину возарине или превознине, с тим да се од те своте одбију сви трошкови, укључујући и плате посаде који не би били поднесени за возарину, односно превознину, да су брод и терет били потпуно изгубљени у тренутку чина заједничке хаварије, а нису били признати као заједничка хаварија;
  - д) за повјерилачку масу-свота утврђена према одредбама чл. 211. до 214. овог закона.
- (2) Од вриједности из става (1) овог члана одбијају се додатни издаци који су настали у вези с вриједностима које улазе у дужничку масу после чина заједничке хаварије, осим издатака који су признати као заједничка хаварија.
- (3) Кад се терет прода прије одредишта он придоноси у заједничку хаварију са стварном нето-свотом добијеном од његове продаје. Тој се своти додаје свота призната као заједничка хаварија

Члан 218.
(Износ заједничке хаварије)

- (1) Износ који се признаје као заједничка хаварија за штету или губитак брода, или његових дијелова, проузрокованих чином заједничке хаварије је:
  - а) кад је ријеч о поправку или замјени дијелова-стварни разумни трошак поправка или замјене, односно губитака уз одбитак према одредби члана 191. овог закона;

б) кад није ријеч о поправку или замјени дијелова - разумно смањење вриједности које произлази из такве штете или губитка, али не прелази процијењене трошкове поправка.

(2) Кад брод потпуно пропадне или кад трошкови поправка прелазе вриједност брода послје његовог поправка, свота која се признаје као заједничка хаварија јесте разлика између процијењене вриједности брода у здравом стању, одбивши од те вриједности трошкове поправка који се не признају у заједничку хаварију и процијењенене вриједности брода у оштећеном стању. Та се вриједност може одбити према нето-своти добијеној од продаје, ако је брод продат.

Члан 219.

(Права и дужности бродара)

(1) Бродар има право задржати терет који, на основу члана 208. овог закона, улази у дужничку масу док не добије гаранцију да ће му дужник исплатити свој дио доприноса који га терети у заједничкој хаварији.

(2) Бродар је дужан задржати терет или прибавити одговарајућу гаранцију и за дражбине других учесника у пловидбеном подухвату и у заштити тих интереса, дужан је поступити с дужном пажњом.

(3) Ако бродар не поступи према одредби става (2) овог члана, дужан је исплатити дио доприноса за који повјерилац из заједничке хаварије докаже да га није могао наплатити од лица које је овлашћено располагати теретом.

(3) Одредбама ст. (1), (2) и (3) овог члана не дира се у право бродара и осталих учесника у пловидбеном подухвату да се за исплаћену своту намире од лица које је овлашћено располагати теретом којем је терет предат без добијања гаранције.

Члан 220.

(Наплата потраживања)

Повјерилац из заједничке хаварије који не добије гаранцију да ће његова потраживања бити намирена има право зауставити брод и терет да би наплатио своје потраживање.

ГЛАВА VI – ЗАСТАРИЈЕВАЊЕ ПОТРАЖИВАЊА И ОДГОВОРНОСТ ВЛАСНИКА БРОДА И БРОДАРА

Члан 221.

(Застаријевање)

(1) Потраживање за исплату доприноса из заједничке хаварије застаријева након истека једне године од дана кад је брод стигао у луку завршетка заједничког пловидбеног подухвата током којег је наступио догађај на којем се заснива затјев за допринос заједничке хаварије.

(2) Застаријевање захтјева из става (1) овог члана тече од дана када је именован ликвидатор, до дана када је коначна диобна основа постала правоснажна.

Члан 222.

(Вануговорна одговорност власника брода и бродара)

(1) Одредбе Дио V, Глава IV и V овог закона примјењују се и на штету коју, из вануговорног односа, проузрокује брод лицима и стварима ван брода, те околини.

(2) Изузетно одредбе става (1) овог члана не примјењују се на судар бродова.

(3) Одредбе става (1) и (2) овог члана примјењују се и на чамце и сваки други плутајући објекат, без обзира на величину и намјену којој служи, те на хидроваздухоплов на води.

Члан 223.
(Одговорност за смрт и физичке озљеде)

(1) За смрт и физичке озљеде купача и других лица која проузрокује брод, одговара власник брода и бродар, те лице које у тренутку догађаја управља бродом:

- а) ако је смрт или физичка озледа проузрокована у подручју које је проглашено купалиштем или у ком је забрањена пловидба-ако се не докаже да је оштећеник проузроковао штету својом намјером или грубом непажњом;
- б) ако је смрт или физичка озледа проузрокована у лукама, на прилазима лука, на уобичајеним пловним путевима, на подручју које се искључиво користи за спортску и сличну пловидбу (као што су веслачке и једриличарске регате, скијање и сл.)-ако се докаже да је брод крив за смрт, односно физичку озљеду лица;
- ц) ако је смрт или физичка озледа проузрокована на подручју у ком су забрањени поједини начини или средства пловидбе (нпр. глисирање, скијање, прекорачење брзине), а смрт, односно физичка озледа је наступила приликом обављања забрањеног начина или забрањеним средствима пловидбе, ако се не докаже да је оштећеник проузроковао штету својом намјером или грубом непажњом.

(2) Власник брода и бродар нису одговорни у складу са ставом (1) овог члана ако им је брод противправно одузет.

(3) У случају из става (2) овог члана одговорно је, поред лица које је у тренутку догађаја управљало бродом и лице које је противправно одузело брод.

Члан 224.
(Одговорност за оштећења ствари и загађивање околине)

(1) Брод одговара за штету коју нанесе оперативним обалама, лукобранима, лучким уређајима и постројењима, плутајућим објектима (балисажним ознакама, плутачама за вез, подводним кабловима, цјевоводима и сл.) те другим објектима у луци или на води.

(2) Брод не одговара за штету из става (1) овог члана у мјери у којој је штета проузрокована кривицом органа или другог правног лица које управља луком, дијелом луке или пристаништем.

(3) По одговорношћу брода према ставу (1) овог члана подразумијева се одговорност власника брода, односно бродара.

Члан 225.
(Одговорност за загађивање са брода и за излијевање уља која се превозе као терет)

(1) За штету коју проузрокује брод који превози уље као расути терет излијевањем или избацивањем тог уља, одговара власник брода ако се не докаже да је излијевање, односно избацивање уља:

- а) последица рата, непријатељства, побуне или природне појаве ванредног, неизбјежног или неотклоњивог карактера;
- б) проистиче у потпуности из чињенице да је треће лице свјесно дјеловало или пропустило дјеловати у намјери да нанесе штету.

(2) Ако власник брода докаже да је штета настала у потпуности или дјеломично зато што је лице које је претрпјело ту штету дјеловало или пропустило дјеловати у намјери да проузрокује штету или из крајње непажње, он може бити у потпуности или дјелимично ослобођен своје одговорности.

(3) Захтјев за надокнаду штете због загађивања околине не може се поднијети против власника брода осим на основу овог закона.

(4) Захтјев за надокнаду штете због загађивања околине, осим ако се докаже да је штета настала због радње или пропуста која су наведена лица учинила, било у намјери да проузрокују штету било из крајње непажње, знајући да би штета вјероватно могла наступити, не може се поднијети против:

- а) лица у служби власника или његових пуномоћника или чланова посаде;
- б) другог лица које је, без својства члана посаде, обављало услуге за брод;
- ц) наручиоца уговора о превозу, управника или бродара;
- д) лица које спасава уз пристанак власника или по упутствима надлежне капетаније;
- е) лица које предузима заштитне мјере.

ДИО СЕДМИ - КАПЕТАНИЈЕ И НАДЗОР

ГЛАВА I - КАПЕТАНИЈЕ

Члан 226. (Подручје дјеловања)

(1) Капетаније унутрашње и поморске пловидбе обављају управне послове, послове надзора, послове инспекцијског надзора, одређене стручне и управне послове на пловним путевима, као и контроле пловидбе који су им овим законом или другим прописима стављени у надлежност.

(2) Капетаније унутрашње и поморске пловидбе су у саставу Министарства и дефинишу се унутрашњом организацијом министарства.

Члан 227. (Испоставе)

(1) Надлежно министарство може оснивати испоставе капетанија.

(2) Надлежно министарство одређује подручје и сједиште рада и надлежности испостава капетанија.

Члан 228. (Руковођење)

(1) Радам капетаније унутрашње пловидбе и капетаније поморске пловидбе, руководе капетани капетанија, а испоставама капетани испостава.

(2) Капетани капетанија имају овлашћења која на основу овог закона и других прописа има инспектор пловидбе.

Члан 229. (Службена одијела)

(1) Радници на одређеним радним мјестима у капетанијама и њиховим испоставама дужни су да носе службена одијела за вријеме вршења службе.

(2) Ближе прописе о условима које морају испуњавати лица из члана 228. овог закона, службеном одијелу, ознакама службених возила и пловила донијеће надлежно министарство.

ГЛАВА II – ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Члан 230. (Субјекти)

(1) Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона обављају инспектори пловидбе на унутрашњим и поморским пловним путевима.

(2) Одређене послове из става (1) овог члана могу обављати и државни службеници, по овлашћењу министра надлежног министарства.

Члан 231. (Инспекцијски послови)

Инспекцијски послови који се односе на вршење надзора над спровођењем одредаба овог закона обухватају, нарочито, обављање инспекцијског надзора над:

- а) бродовима и чамцима у погледу њихове способности за пловидбу, односно плутајућим објектима у погледу способности за употребу;
- б) страним бродовима у лукама Босне и Херцеговине у погледу заштите живота, лица на броду и заштите околине;
- ц) спровођењем режима пловидбе у складу са обавезама Босне и Херцеговине и над стањем лука у погледу оперативних и других обала, лукобрана, потребних дубина, уређаја, постројења и других објеката намијењених за сидрење, заштиту бродова као и за укрцавање и искрцавање путника и ствари;
- д) техничким одржавањем и уређивањем пловног пута и објеката безбједности пловидбе за побољшање услова пловидбе на тим путевима;
- е) обиљежавањем пловног пута и одржавањем објеката безбједности за обиљежавање и сигнализацију, те обављањем радио службе која служи безбједности пловидбе и заштити људских живота;
- ф) изградњом објеката у погледу њиховог утицаја на безбједност пловидбе;
- г) превозом путника и ствари, теглењем, потискивањем и другим пловидбеним пословима у погледу заштите људских живота и имовине;
- х) заштитом од загађивања с пловних објеката;
- и) вођењем хидрометеоролошких података који служе безбједности пловидбе;
- ј) условима живота и рада посаде на пловилима.

Члан 232. (Надзор над бродом)

(1) У вршењу надзора из члана 231. тачка б) овог закона провјерава се има ли брод:

- а) важеће бродске исправе и књиге;
- б) одобрење за вршење превоза.

(2) Ако страни брод има важеће исправе из става (1) овог члана надзор се ограничава на провјеру:

- а) одговара ли положај теретне линије, односно слободног бока подацима из тих исправа;
- б) да ли је брод укрцан у складу са добијеном теретном линијом, односно линијом слободног бока, да ли је терет правилно распоређен према условима наведеним у тим исправама.

(3) Осим провјере исправа из става (1) овог члана, провјерава се има ли страни брод, који укрцава или искрцава терет, важећу исправу којом се доказује исправност бродских уређаја за укрцавање или искрцавање терета, те је ли стање тих уређаја у складу са подацима из тих исправа.

- (4) Уколико постоји јасан разлог да страни брод не испуњава неку од одредби из ст. (1), (2) или (3) овог члана, спровешће се даљи инспекцијски послови.

Члан 233. (Утврђивање недостатака)

(1) Ако се у вршењу инспекцијског надзора утврди да страни брод нема важеће исправе или да положај теретне линије, односно слободног бока не одговара подацима из тих исправа, или да брод није укрцан у складу са теретном линијом, односно линијом слободног бока, или да терет није правилно распоређен, забраниће броду да исплови из луке све док не буде могао наставити пловидбу без опасности за људске животе на броду.

(2) Ако се у вршењу инспекцијског надзора утврди да страни брод због недостатака загађује околину уљем или другим штетним и опасним материјама, забраниће му се да исплови из луке док се ти недостаци не отклоне.

(3) Ако се у вршењу инспекцијског надзора према одредби члана 232. став (3) овог закона утврди да страни брод нема важећу исправу којом се доказује исправност бродског уређаја за укрцавање или искрцавање ствари, или ако се утврди да стање тих уређаја није у складу са подацима из те исправе, забраниће се укрцавање и искрцавање ствари тим уређајима.

(4) Ако се у вршењу инспекцијског надзора утврде недостаци из ст. (1), (2) и (3) овог члана о утврђеном стању и предузетим мјерама обавијестиће се путем дипломатских, односно конзуларних органа надлежни орган државе чију заставу брод вије.

Члан 234 (Забрана испловљавања брода)

Ако се из оправданих разлога посумња да стање страног брода битно не одговара подацима наведеним у исправама из члана 232. став (1) и (2) овог закона, те у случају из члана 124. став (3) или да је страни брод укрцао већи број путника од допуштеног, или да нема минималан број стручно оспособљених чланова посаде и да очигледно брод у таквом стању, односно с тим бројем путника или таквим стањем посаде, не би био способан наставити пловидбу без опасности за људске животе на броду, забраниће му се да исплови из луке док не буде могао наставити пловидбу без опасности за људске животе на њему.

Члан 235. (Послови инспекцијског надзора)

(1) У вршењу инспекцијског надзора над способношћу бродова за пловидбу, према одредбама члана 235. овог закона, провјерава се:

- а) има ли брод важеће бродске исправе и књиге;
- б) да ли су на броду од дана издавања, односно потврђивања бродских исправа издатих на основу техничког надзора брода, настале такве промјене због којих је очито да брод у таквом стању није способан пловити без опасности за лица, ствари на њему и околина;
- ц) удовољава ли брод условима одређеним у члану 48. тч. б), ц), и д) овог закона;
- д) да ли је на боковима брода обиљежена прописана ознака теретне линије односно црте слободног бока;
- е) увјежбаност посаде у руковању чамцима и осталим средствима за спашавање и уређајима за откривање, спречавање и гашење пожара.

(2) Инспекцијски надзор обухвата и провјеру има ли брод важећи регистар теретног уређаја, те одговара ли стање уређаја за укрцавање и искрцавање ствари подацима из регистра уређаја.

Члан 236.
(Отклањање недостатака)

(1) Ако се у вршењу инспекцијског надзора према одредби члана 233. став (1) овог закона утврде недостаци брода у погледу његове способности за пловидбу, наредиће се заповједнику брода да у одређеном року отклони утврђене недостатке.

(2) Ако се утврђени недостаци не отклоне у одређеном року или ако су утврђени недостаци такве природе да угрожавају безбједност брода, лица и терета на њему, те околина, забраниће се броду даља пловидба док се наведени недостаци не отклоне и одузеће му се исправа о способности за пловидбу.

(3) Ако се у вршењу инспекцијског надзора утврди да према одредби члана 232. овог закона брод нема важећи регистар теретног уређаја или ако стање тих уређаја није у складу са регистром теретног уређаја, забраниће му се да обавља укрцавање, искрцавање или прекрцавање ствари властитим уређајима (за обављање тих радњи).

Члан 237.
(Надзор у лукама)

(1) Ако се у вршењу инспекцијског надзора утврди да се у лукама односно пристаништима отвореним за саобраћај, не спроводи систем који је у складу са обавезама Босне и Херцеговине, или да је стање лука, зимовника, зимских склоништа, преводница тако да представља опасност за безбједност пловних објеката, наредиће органу, односно организацији која искоришћава луку односно пристаниште, зимовник, зимско склониште и преводницу да ради отклањања утврђених недостатака у одређеном року предузме одговарајуће мјере или обави потребне радове.

(2) Ако мјере и радови наређени према ставу (1) овог члана не буду извршени у одређеном року, инспектор безбједности пловидбе:

- а) забраниће пристајање пловних објеката уз дио оперативне или друге обале за који је утврђен недостатак док не буде омогућено безбједно пристајање пловних објеката;
- б) забраниће употребу оперативне или друге обале или њеног дијела, као и сидриште те зимовнике, односно зимска склоништа, који непосредно угрожава безбједност пловних објеката, лица и ствари приликом укрцавања, искрцавања и прекрцавања или ако пријети опасност да се због неисправног уређаја загади околина;
- ц) забраниће саобраћај у луци односно пристаништу, сидришту, зимовнику, односно зимском склоништу и преводници све док је безбједност пловидбе непосредно угрожена због неодржавања ових објеката и уређаја у исправном стању.

Члан 238.
(Надзор на пловном путу)

(1) Ако се у вршењу инспекцијског надзора према одредби члана 234. тачка д) овог закона утврди да је стање пловног пута или објекта безбједности за побољшање услова пловидбе на пловном путу такво да угрожава безбједност пловидбе, наредиће се:

- а) организацији или предузећу које је овлашћено да одржава пловне путеве да уклони сметње на пловном путу и објектима безбједности за побољшање услова пловидбе, односно да пловни пут и ове објекте доведе у стање да омогући безбједну пловидбу.
- б) привремена забрана пловидбе ако на пловном путу нису предузете мјере за безбједну пловидбу.

(2) Ако се у вршењу инспекцијског надзора из става (1) овог члана утврде и други недостаци на пловном путу који могу угрозити безбједност, наредбу о томе с

приједлозима мјера доставиће се надлежном министарству ради предузимања одговарајућих мјера.

Члан 239.
(Недостаци на пловном путу)

(1) Ако се у вршењу инспекцијских послова према одредби члана 231. тачка е) овог закона утврди да пловни пут није обиљежен, да објекти безбједности за обиљежавање и сигнализацију не раде исправно, односно да радио станице не раде у складу са прописима, наредиће се:

- а) предузећу, односно органу надлежном за послове обиљежавања пловног пута и одржавање објеката безбједности за обиљежавање и сигнализацију, да пловни пут обиљежи и оспособи објекте безбједности за обиљежавање и сигнализацију;
- б) привремена забрана пловидбе, ако стање обиљеженог пловног пута и објеката безбједности за обиљежавање и сигнализацију не омогућава безбједну пловидбу.

(2) Ако се у вршењу инспекцијских послова из става (1) овог члана утврде такви недостаци који могу угрозити безбједност пловидбе, извјештај о утврђеним недостацима с приједлозима за њихово отклањање доставиће се надлежном министарству.

Члан 240.
(Угрожавање безбједности пловидбе)

(1) Ако инспектор безбједности пловидбе утврди да се изградња објеката изводи на начин који угрожава безбједност пловидбе, наредиће извођачу радова привремену обуставу даљих радова, а по потреби уклањање материјала који угрожава безбједност пловидбе.

(2) Под објектима који угрожавају безбједност пловидбе сматрају се објекти за одржавање водних грађевина као и објекти за чију изградњу није издата сагласност надлежног министарства.

Члан 241.
(Чланови посаде)

(1) Ако инспектор безбједности пловидбе утврди да члан посаде нема овлашћења за обављање одређених послова или нема важеће исправе о укрцавању, наредиће да се у одређеном року отклони утврђени недостатак.

(2) Ако члан посаде из става (1) овог члана не отклони утврђени недостатак, инспектор безбједности пловидбе, наредиће заповједнику брода да искрца тог члана посаде.

(3) Ако инспектор безбједности пловидбе утврди да је члан посаде или управљач чамца, односно плутајућег објекта или скеле у таквој мјери уморан, болестан или у таквом психофизичком стању да је неспособан за обављање послова у вези са безбједношћу пловидбе, наредиће заповједнику односно старјешини пловила да га смијени са дужности, односно забраниће даљу пловидбу .

Члан 242.
(Одобрење за обављање дјелатности)

(1) Ако инспектор безбједности пловидбе утврди да брод нема одобрење за обављање превоза путника и ствари, теглења, потискивања или других пловидбених послова, односно да је брод или друго пловно средство укрцао већи број лица или већу количину ствари него је дозвољено, или је терет смјештен тако да угрожава безбједност

брода или другог пловног објекта или лица на њему, наредиће да се искрцају прекобројна лица, односно да се искрца количина терета изнад дозвољене границе, односно да се терет смјести на прописан начин.

(2) Ако заповједник брода нема одобрење (дозволу) или не изврши наређење из става (1) овог члана инспектор безбједности пловидбе забраниће броду испловљење, односно забраниће његову даљу пловидбу, док се не отклоне утврђени недостаци.

Члан 243. (Повреда закона)

(1) Када инспектор безбједности пловидбе утврди да је повријеђен закон или други пропис, има право и обавезу, у складу са овим законом и другим прописима да:

- а) нареди отклањање утврђених недостатака, односно неправилности у одређеном року;
- б) поднијети пријаву надлежном органу због прекршајног дјела, односно изрећи утврђену прекршајну мјеру;
- ц) предузети и друге мјере, односно извршити и друге радње за које је прописима овлашћен.

(2) Против донесених мјера инспектора безбједности пловидбе у првом степену, може се изјавити жалба надлежном министарству.

(3) Инспектор безбједности пловидбе дужан је водити евиденцију о предузетим мјерама.

Члан 244. (Услови за инспектора)

(1) За инспектора безбједности пловидбе може се именовати лице које испуњава услове за државне службенике.

(2) Инспектор безбједности пловидбе за вријеме обављања службе мора носити прописану одјећу и легитимацију инспектора безбједности пловидбе.

Члан 245. (Правила службе)

(1) У вршењу послова инспекције инспектор безбједности пловидбе, за вријеме службе мора носити службено одијело и службену легитимацију, те користи службени чамац, односно брод.

(2) Чамац, односно брод из претходног става мора имати исписану ознаку органа инспекције, ротирајуће плаво свјетло и натпис (на боковима или предњим дијелу брода) “капетанија”.

ДИО ОСМИ - ПЛОВИДБЕНИ ПРЕКРШАЈИ

Члан 246. (Заједничке одредбе)

Пловидбени прекршај је повреда прописа којима се уређују односи у унутрашњим и поморским водама, њиховим лукама и бродовима, односно чамцима и плутајућим објектима у вези са безбједношћу пловидбе и заштите људских живота, околине, те са саобраћајем на унутрашњим и поморским путевима.

ГЛАВА I – ПРЕКРШАЈИ И КАЗНЕ

Члан 247. (Страни брод)

Новчаном казном у износу од 2.000 до 5.000 КМ казниће се за пловидбени прекршај страни правно или физичко лице:

- а) ако брод односно чамац из друге државе, који претрпи незгоду у водама Босне и Херцеговине и ако је незгода проузроковала смрт или теже физичке озљеде учесника у незгоди, већи губитак или оштећење имовине, запречавање пловног пута или загађивање вода, не пријави или онемогући истрагу о незгоди која се догодила (члан 7. став 1);
- б) ако страни брод уплови у друге пловне путеве Босне и Херцеговине без посебног одобрења (члан 45. став 4);
- ц) ако страни пловило, које је због више силе или друге невоље присиљено склонити се у унутрашње или поморске воде Босне и Херцеговине, о томе не обавијестити надлежну капетанију (члан 45. став 5);
- д) ако страни брод обавља превоз за или из трећих држава без посебног одобрења (члан 151. став 2);
- е) ако страни брод обавља јавни превоз између појединих лука Босне и Херцеговине (каботажа) без посебног одобрења (члан 151. став 4).

Члан 248. (Бродар)

(1) Новчаном казном у износу од 1.000 до 5.000 КМ казниће се за прекршај бродар или друга организација:

- а) ако не организује надзор обављања послова који се односе на безбједност пловидбе (члан 6. став (1) тачка а));
- б) ако не обезбиједи трајно обављање надзора безбједности пловидбе (члан 6. став 1.) тачка б));
- ц) ако не води прописане податке који су значајни за безбједност пловидбе (члан 6. став 1) тачка ц));
- д) ако по налогу надлежне капетаније, оштећено или потопљено пловило, које смета или угрожава безбједност пловидбе или значи опасност од загађивања, не уклони са пловног пута (члан 15. став (1));
- е) ако не одржава луку односно пристаниште у стању које обезбеђује безбједну пловидбу (члан 24. став (1));
- ф) ако не поднесе на одобрење техничку документацију на основу које се гради брод или преправља (члан 50. став (1) тачка а) и ц));
- г) ако не поднесе захтјев за поновно баждарење брода прије завршетка радова на преправци којима се мијења тонажа брода или не поднесе такав захтјев након доласка брода у прву луку, ако се радови на преправци брода изводе у иностранству, а брод није баждарен у иностранству према одредбама овог закона (члан 62);
- х) ако стави у пловидбу или држи у пловидби брод без било које од бродских исправа и књига прописаних овим законом или правилником донесеним на основу овог закона (члан 65., 66., 68., 69., 70. и 71);
- и) ако као заповједник брода укрца лице које нема бродарску, односно поморску књижицу (члан 100. став (1));

- ј) ако брод нема име, односно ознаку или не носи име луке уписа или ако те ознаке носи а није за то овлашћен (чл. 122. и 123.);
  - к) ако вади потонулу ствар и ако није овлашћен за њено вађење (чланак 192.);
  - л) ако не предузме или не предузима у одређеном року одговарајуће мјере или обави потребне радове које је својим рјешењем наредила инспекција безбједности пловидбе (чл. 237. до 240.);
- (2) За радње из става (1) овог члана казниће се и одговорно лице бродара новчаном казном од 500 до 1.000 КМ.

Члан 249. (Пловидба)

- (1) Новчаном казном у износу од 200 до 500 КМ казниће се за пловидбени прекршај:
- а) заповједник страног брода или лице које га замјењује:
    - 1) ако при доласку у луку или одласку из луке односно пристаништа не преда надлежној капетанији општу изјаву, извод из пописа посаде и попис путника (члан 30. став (2));
    - 2) ако о намјери проласка страног ратног брода не извјести надлежни орган у одређеном року (члан 31. став 4.);
    - 3) ако о страном пловилу, које је због више силе или друге невоље присиљено склонити се у унташарње или поморске воде Босне и Херцеговине, не обавијести надлежну капетанију (члан 45. став (5));
    - 4) ако не предузме у одређеном року одговарајуће мјере, које му рјешењем нареди инспектор безбједности пловидбе (члан 231.);
  - б) заповједник брода уписаног у уписник бродова или лица која га замјењује:
    - 1) ако брод, који има бродску радио станицу, не организује службу дежурства у складу са прописима о радио саобраћају (члан 16. став (3));
    - 2) ако по наређењу надлежне капетаније не исплови у помоћ броду на којем је избио пожар или на којем је настала друга незгода (члан 32.);
    - 3) ако брод плови ван одређених граница пловидбе или супротно одређеној намјени или ако бродом предузме путовање за које брод није проглашен способним (члан 43.);
    - 4) ако укрца и распореди терет на броду супротно одредбама члана 48. став (1) тачка д);
    - 5) ако обавља једно или више путовања супротно одредбама члана 59. став 2.
    - 6) ако супротно одредбама члана 59. став 4. обавља превоз путника бродом који није путнички;
    - 7) ако на броду нема било које од бродских исправа и књига из чл. 65., 66, 68., 69., 70. и 71. или правилника доносених на основу овог закона или ако се у бродске исправе и књиге не уносе подаци у складу са чланом 63. став (2);
    - 8) ако на захтјев овлашћених органа не покаже бродске исправе и књиге (члан 64. став (3));
    - 9) ако исплови из луке бродом који нема одређен број чланова посаде са прописаном стручном спремом (члан 88. став.2);

- 10) ако за члана посаде брода прими лице које нема бродарску, односно поморску књижицу или дозволу за укрцавање (члан 100. став (1));
- 11) ако о неисправностима из члана 103. став (1) тачка б) не обавјести надлежну капетанију (члан 101. став (2));
- 12) ако на броду не одржава у исправном стању, стројеве, уређаје и опрему или ако се не брине о безбједности бродских уређаја за укрцавање и искрцавање путника, опасног и осталог терета, те о правилном укрцавању, смјештају и искрцавању путника (члан 108. став (1));
- 13) ако у прописаним роковима не обавља вјежбе са чамцима, средствима за спашавање и уређајима за откривање, спрјечавање и гашење пожара (члан 108 став (2));
- 14) ако за вријеме пловидбе није на броду (члан 108. став (3));
- 15) ако лично не руководи бродом када то захтијева безбједност брода, а посебно када брод улази у луку, преводницу, канал и море или када излази из њих, те за слабе видљивости и магле и када то захтијева безбједност бродова у тегљу или потискивању (члан 109. став (3));
- 16) ако не предузме све потребне радње за спашавање бродског дневника, а ако околности случаја то допуштају и мјере спашавања других бродских књига, бродских исправа, карте дотичног путовања и готовог новца благајне (члан 111. става 2.);
- 17) ако, на броду на којем се десио догађај који угрожава безбједност брода или пловидбе или ако се десио ванредан догађај на броду путницима и другим лицима, или стварима на броду, или ако се опази загађивање уљем, опасним хемикалијама и штетним материјама на пловном путу, не предузму прописане мјере (члан 112. став 1.);
- 18) ако, о догађајима из става 1) члана 112. не поднесе извјештај надлежној капетанији најближе обалне државе(члан 112. став 2.);
- 19) ако о догађају из става (1) члана 112. не извјести у одређеном року, капетанију у луци у коју брод најприје уплови, односно дипломатско или конзуларно представништво Босне и Херцеговине, ако се брод налази у иностранству (члан 112. став 3.);
- 20) ако у бродски дневник не унесе рођење и смрт лица на броду, назначавајући мјесто или земљописну позицију брода и вријеме рођења, односно смрти те не прими изјаву посљедње воље и то примање не унесе у бродски дневник, наводећи вријеме кад је посљедњу изјаву воље примио (члан 112. став 4.);
- 21) ако у случају из члана 112. став 4. не састави записник и не достави га надлежном органу (члан 112. став 5.);
- 22) ако радио-комуникацијама не одашиље обавјештење о било којој непосредној опасности по безбједност пловидбе на коју наиђе (члан 113. став (1));
- 23) ако биљешку о обавјештењу из члана 113. став 1. не унесе убродски дневник (члан 113. став (2));
- 24) ако за вријеме путовање брода према члану посаде, путнику или другом лицу на броду које је изршило кривично дјело, не предузме мјере потребне да спријечи или ублажи наступање штетних посљедица тог дјела и извршиоца не позове на одговорност (члан 117. став 1),

- 25) ако у случају да постоји опасност да извршилац понови дјело или да побјегне, заповједник брода не предузме утврђене мјере(члан 117. став 2.);
- 26) ако о кривичном дјелу учињеном на броду не обавијести надлежне, у чију прву луку након извршеног кривичног дјела брод уплови или ако с извршиоцем кривичног дјела не поступи према упутствима дипломатског или конзуларног представништва Босне и Херцеговине (члан 117. став 3);
- 27) ако самовољно напуштање брода од члана посаде држављанина Босне и Херцеговине у иностранству не пријави надлежној капетанији (члан 118. став (1));
- 28) ако броду, који се сударио са бродом којим заповједа, иако је то могао, не саопшти име брода, луке уписа, те име луке из које је испловио и у коју плови (члан 165. став 1);
- 29) ако не унесе у бродски дневник разлоге из којих није кренуо у помоћ лицима у опасности и предузео њихово спашавање или разлоге из којих није предузео спашавање брода и ствари са брода (члан 173.);
- 30) ако не предузме или не предузима у одређеном року одговарајуће мјере које му, рјешењем, нареди инспектор безбједности пловидбе (чл. 236., 241. и 244).

(3) За радње из став 1. тачка б) алинеја 2), 7), 8), 10), 22) и 30) овог члан казниће се и власник или управљач чамца односно плутајућег објекта новчаном казном од 150 до 500 КМ.

Члан 250. (Посада)

Новчаном казном од 150 до 300 КМ казниће се члан посаде брода или члан посаде чамца, односно плутајућег објекта:

- а) који повредом своје дужности, прописане овим законом не поступи према правилима навигације и тиме доведе у опасност безбједност пловидбе или оштети брод, чамац, плутајући објекат или терет на њима или угрози безбједност путника или осталих чланова посаде (члан 15.);
- б) ако предмете или материје које могу ометати или угрозити безбједност пловидбе или значе опасност од загађивања, баца на пловни пут (члан 15.).

Члан 251. (Заштитне мјере)

Поред казне за пловидбени прекршај из члан 247. тачка б) алинеја 26) и члана 248. тачка а) овог закона члану посаде брода, чамца или плутајућег објекта, могу се као заштитна мјера одузети сва или поједина овлашћења за обављање послова одређеног звања на било ком броду, чамцу и плутајућем објекту у трајању до 2 године.

Члан 252. (Проведбени прописи)

(1) Надлежно министарство у року од једне године, од дана ступања на снагу овог закона, доноси подзаконске акте о:

1. испуњавању услова за безбједност пловидбе на пловним путевима на унутрашњим водама и поморским водама Босне и Херцеговине, у лукама, пристаништима,

- бродовима и другим пловилима унутрашње пловидбе и поморским бродовима (члан 5. Закона),
2. поступку испитивања узрока незгоде која се догоди било којем броду и пловном објекту из државе Босне и Херцеговине, као и на броду односно чамцу из друге државе који претрпи незгоду у водама Босне и Херцеговине, ако је незгода проузроковала смрт или теже физичке озљеде учесника у незгоди, већи губитак или оштећење имовине, запречавање пловног пута или загађивање вода (члан 7. Закона),
  3. утврђивању услова које морају испуњавати луке односно пристаништа отворене за међународни саобраћај, у погледу уређења копна и обале, дубину воде на мјестима пристајања, пратеће механизације, уређаја за прекрцавање и истовар, обучености особља, безбједности пловидбе и сл (члан 24. Закона),
  4. утврђивању реда у лукама и пристаништима (члан 34. Закона),
  5. правилима пловидбе, уређајима, средствима, сигнаlima и ознакама за обиљежавање пловног пут (члан 45. Закона),
  6. одређивању имена, ознака и знакова распознавања бродова вођењу евиденције о именима бродова, као и обављању пробне вожње бродова унутрашње и поморске пловидбе (члан 59. Закона),
  7. о утврђивању способности за плутање плутајућих објеката унутрашње и поморске пловидбе (члан 78. Закона),
  8. начину постављања понтонских мостова, те о условима пловидбе кроз отворе понтона понтонског моста (члан 79. Закона),
  9. висини накнаде за утврђивање способности чамаца за пловидбу на унутрашњим и поморским пловним путевима (члан 83. Закона),
  10. висини накнаде за баждарење чамаца и о обрасцу свједоцбе о извршеном баждарењу чамца за пловидбу на унутрашњим и поморским пловним путевима (члан 84. Закона),
  11. о начину утврђивања способности чамаца за пловидбу, упис и евиденцију, облик и садржај пловидбене дозволе, услове и начин оспособљавања лица за управљање чамцем (члан 87. Закона),
  12. броју чланова посаде, стручној спреми и условима за безбједну пловидбу, које мора имати брод унутрашње и поморске пловидбе (члан 88. Закона),
  13. условима за стицање звања члана посаде, полагање стручног испита и издавање овлашћења за обављање послова обезбјеђивања пловидбе (члан 89. Закона),
  14. одређивању имена и ознака бродова, те позивних знакова бродова, о истицању и вијању заставе и истицању ознака на бродовима унутрашње и поморске пловидбе (члан 122. Закона),
  15. упису бродова, плутајућих објеката и чамаца, о збиркама исправа и помоћним књигама које се воде уз уписнике и обрасци тих исправа и књига (члан 143. Закона),
  16. службеном одијелу, ознакама службених возила и пловила (члан 229. Закона).

(2) До ступања на снагу прописа из става 1. овог члана, примјењиваће се постојећи подзаконски акти из ове области, уколико нису у супротности са овим законом.

Члан 253. **(Ступање на снагу)**

(1) Даном ступања на снагу овог закона престаје примјена Закона о поморској и унутрашњој пловидби (“Службени лист СФРЈ” бр. 22/77, 13/82, 30/85, 80/89 и 29/90) и Закона о унутрашњој и поморској пловидби (“Службени лист СР БиХ бр. 10/84, 36/87, 33/89, 22/90) и Закона о организовању и функционисању,

друмског, жељезничког, ријечног, поморског и ваздухопловног саобраћаја ("Службени лист Р БиХ", број 13/94), Уредбе о преузимању закона («Народни лист ХР ХБ», број 25/94).

(2) Надлежни органи ентитета, кантона, Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, органи локалне самоуправе и локалне управе у градовима и општинама ускладиће законе, из своје надлежности с овим законом, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(3) Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине".

ПС БиХ број _____
Сарајево, _____ 2008. године

**Председавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ**

**Председавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ**

Закон о унутрашњој и поморској пловидби

Преглед садржаја

ДИО ПРВИ ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

- Члан 1. Подручје примјене
- Члан 2. Пловни објекти
- Члан 3. Обичајно право
- Члан 4. Дефиниције

ДРУГИ ДИО БЕЗБЈЕДНОСТ ПЛОВИДБЕ

Глава I Заједничке одредбе

- Члан 5. Дефиниције
- Члан 6. Дужности субјеката
- Члан 7. Надлежност у случају незгоде

Глава II Пловни путеви

- Члан 8. Пловни путеви
- Члан 9. Грађење и уређење
- Члан 10. Одржавање
- Члан 11. Обиљежавање
- Члан 12. Извори финансирања
- Члан 13. Објекти безбједности пловидбе
- Члан 14. Обиљежавање запрека
- Члан 15. Угрожавање безбједности
- Члан 16. Радио служба
- Члан 17. Преводнице, зимовници и скеле
- Члан 18. Надокнада
- Члан 19. Јавно добро
- Члан 20. Изградња објеката на пловном путу
- Члан 21. Извођење радова на пловном путу
- Члан 22. Агенција за унутрашње и поморске пловне путеве Босне и Херцеговине
- Члан 23. Унутрашња организација Агенције

Глава III

Луке

Члан 24. Општи услови

Члан 25. Намјена лука

Члан 26. Издавање одобрења за изградњу луке односно пристаништа

Члан 27. Пројектна документација луке односно пристаништа

Члан 28. Претовар опасних материја

Члан 29. Коришћење лучких садржаја

Члан 30. Одобрење за упловљење - испловљење

Члан 31. Нешкодљив пролаз страног пловног објекта

Члан 32. Пожар

Члан 33. Одговорност за штете

Члан 34. Одржавање реда

Члан 35. Надзор

Глава IV

Сидришта

Члан 36. Сидрење пловила

Члан 37. Сидрење пловила за превоз опасних материја

Глава V

Зимовници и зимска склоништа

Члан 38. Положај

Члан 39. Услови које испуњава зимовник

Члан 40. Искоришћавање

Глава VI

Пристаниште, пристан, товариште

Члан 41. Пристаниште

Члан 42. Пристан

Члан 43. Услови за товариште

Члан 44. Остала питања

Глава VII

Пловидба

Члан 45. Правила

Глава VIII
Пилотажа

- Члан 46. Дефиниција
- Члан 47. Услови коришћења

Глава IX
Брод

- Члан 48. Утврђивање способност за пловидбу
- Члан 49. Технички преглед
- Члан 50. Технички надзор
- Члан 51. Врсте прегледа
- Члан 52. Основи преглед
- Члан 53. Редовни и контролни преглед
- Члан 54. Ванредни преглед
- Члан 55. Способност за пробну пловидбу
- Члан 56. Сагласност за преправке
- Члан 57. Техничка правила
- Члан 58. Стање брода
- Члан 59. Оглашавање способности за пловидбу

Глава X
Баждарење бродова

- Члан 60. Дефиниција
- Члан 61. Обавезно баждарење
- Члан 62. Поновно баждарење

Глава XI
Бродске исправе и књиге

- Члан 63. Намјена
- Члан 64. Начин вођења и чување
- Члан 65. Бродска свједоцба – уписни лист
- Члан 66. Свједоцба о баждарењу и исправности радио уређаја
- Члан 67. Унос и промјена података
- Члан 68. Привремена свједоцба
- Члан 69. Попис посаде
- Члан 70. Обавезни бродски документи
- Члан 71. Посебни бродски документи
- Члан 72. Облик и садржај исправа и књига

Глава XII

Плутајући објекти

- Члан 73. Способност за употребу
- Члан 74. Утврђивање способности
- Члан 75. Свједоцба о безбједности
- Члан 76. Документи
- Члан 77. Одобрење за постављење плутајућег објекта
- Члан 78. Упис у књигу евиденције
- Члан 79. Понтонски мостови

Глава XIII

Чамци

- Члан 80. Способност за пловидбу
- Члан 81. Пловидбена дозвола
- Члан 82. Врсте чамаца - бродница
- Члан 83. Утврђивање способности
- Члан 84. Баждарење
- Члан 85. Управљење
- Члан 86. Начин означавања
- Члан 87. Правилници

Глава XIV

Посада брода

- Члан 88. Ошти услови
- Члан 89. Звања и овлашћења
- Члан 90. Здравствена способност
- Члан 91. Здравствени прегледи
- Члан 92. Повремени здравствени прегледи
- Члан 93. Имунизација
- Члан 94. Ревизија здравственог прегледа
- Члан 95. Начин обављања здравственог прегледа
- Члан 96. Дужности
- Члан 97. Бродска стража
- Члан 98. Непрекидна стража
- Члан 99. Аутоматско – ручно кормиларење
- Члан 100. Бродарска – поморска књижица
- Члан 101. Повратно путовање
- Члан 102. Трошкови
- Члан 103. Обавезе обавјештавања
- Члан 104. Надокнаде штете
- Члан 105. Одговорност бродара

Глава XV

Заповједник брода

- Члан 106. Опште одредбе

- Члан 107. Одговорности
- Члан 108. Дужности
- Члан 109. Заповиједање
- Члан 110. Мјере спашавања
- Члан 111. Спашавање путника и документације
- Члан 112. Ванредни догађаји
- Члан 113. Обавјештавање о опасности
- Члан 114. Одржавање реда
- Члан 115. Слобода кретања
- Члан 116. Нарушавање безбједности пловидбе
- Члан 117. Кривична дјела за вријеме пловидбе
- Члан 118. Самовољно напуштање брода
- Члан 119. Појам самовољног напуштања брода

ДИО ТРЕЋИ

ДРЖАВНА ПРИПАДНОСТ И ИДЕНТИФИКАЦИЈА БРОДА, УПИС И БРИСАЊЕ БРОДОВА, ПЛУТАЈУЋИХ ОБЈЕКТА И ЧАМАЦА

Глава I

Државна припадност и идентифицирање брода

- Члан 120. Дефиниција
- Члан 121. Застава
- Члан 122. Име и ознака
- Члан 123. Лука уписа
- Члан 124. Позивни знак

Глава II

Упис и брисање бродова

- Члан 125. Обавеза уписа
- Члан 126. Могућ упис
- Члан 127. Заступање страног власника
- Члан 128. Брисање бродова
- Члан 129. Ограничења за брисање бродова
- Члан 130. Изузеће
- Члан 131. Уписник бродова
- Члан 132. Врсте уписника
- Члан 133. Структура уписника
- Члан 134. Главна књига
- Члан 135. Лист А и Б
- Члан 136. Лист Ц

Глава III

Упис и брисање плутајућих објеката и чамаца

Члан 137. Евиденција - очевидник

Члан 138. Уписник

Члан 139. Немогућност уписа

Члан 140. Име и ознака

Члан 141. Брисање из уписника

Члан 142. Изузећа

Члан 143. Прописи о упису

ДИО ЧЕТВРТИ

ОСНОВИ ВЛАСНИЧКО-ПРАВНИХ ОДНОСА

Члан 144. Статус брода

Члан 145. Остала питања -стварна права

ДИО ПЕТИ

ПРЕВОЗ И ПЛОВИДБЕНИ ПОСЛОВИ

Глава I

Превоз путника и ствари

Члан 146. Врсте превоза, дефиниција

Члан 147. Носилац јавног превоза

Члан 148. Јавни превоз - подјела

Члан 149. Јавни превоз у линијској пловидби

Члан 150. Јавни превоз у слободној пловидби

Члан 151. Страни бродар

Члан 152. Ограничења превоза

Члан 153. Укрцавање, односно искрцавање путника

Члан 154. Превоз за сопствене потребе

Поглавље II

Теглење, потискивање и други пловидбени послови

Члан 155. Теглење и потискивање

Члан 156. Други пловидбени послови

ДИО ШЕСТИ ПЛОВИДБЕНЕ НЕЗГОДЕ

Глава I Судар бродова

- Члан 157. Штета коју проузрокује пловило
- Члан 158. Одговорност брода
- Члан 159. Подјела одговорности
- Члан 160. Надокнада добити
- Члан 161. Солидарна одговорност
- Члан 162. Надокнада штете
- Члан 163. Расподјела надокнаде штете
- Члан 164. Немогућност надокнаде
- Члан 165. Обавезе заповједника брода
- Члан 166. Застаријевање потраживања
- Члан 167. Ограничена одговорност бродара

Глава II Спашавање и пружање помоћи

- Члан 168. Општи појам
- Члан 169. Подручје примјене
- Члан 170. Дужности заповједника
- Члан 171. Изузеће од обавезе
- Члан 172. Спашавање другог брода
- Члан 173. Евиденција одустајања од спашавања
- Члан 174. Изузеће од одговорности за штету
- Члан 175. Награда
- Члан 176. Уговор о спашавању
- Члан 177. Висина награде
- Члан 178. Сарадња при спашавању
- Члан 179. Поништење – измјена уговора
- Члан 180. Судско утврђивање висине награде
- Члан 181. Посебна надокнада
- Члан 182. Расподјела награде
- Члан 183. Смањење и укидање награде
- Члан 184. Изузеће од права на награду
- Члан 185. Обавезе бродара спашеног брода
- Члан 186. Потраживање од осигураника
- Члан 187. Остваривање права на награду
- Члан 188. Награда за спашавање брода истог бродара
- Члан 189. Застаријевање

Глава III Вађење потонулих ствари

- Члан 190. Подручје примјене
- Члан 191. Вађење за вријеме спашавања
- Члан 192. Одобрење

- Члан 193. Уклањање
- Члан 194. Напуштање и прекидање вађења
- Члан 195. Забрана прекидања и напуштања вађења
- Члан 196. Трошкови
- Члан 197. Стручно – техничка помоћ
- Члан 198. Губитак права власништва
- Члан 199. Одговорност за штету
- Члан 200. Надокнада
- Члан 201. Право залога
- Члан 202. Застаријевање

Глава IV

Заједничке хаварије

- Члан 203. Опште одредбе
- Члан 204. Расподјела штете и трошка
- Члан 205. Чин заједничке хаварије
- Члан 206. Остали трошкови

Глава V

Допринос заједничкој хаварији

- Члан 207. Права и дужности учесника
- Члан 208. Дужничка повјерилачка маса
- Члан 209. Изузећа
- Члан 210. Вриједност имовине
- Члан 211. Трошкови поправке брода
- Члан 212. Потпуни губитак брода
- Члан 213. Вриједност оштећеног терета
- Члан 214. Накнадно спашавање
- Члан 215. Провизија за издатке
- Члан 216. Камата
- Члан 217. Вриједност дужничке масе
- Члан 218. Износ заједничке хаварије
- Члан 219. Права и дужности бродара
- Члан 220. Наплата потраживања

Глава VI

Застаријевање потраживања и одговорност власника брода и бродара

- Члан 221. Застаријевање
- Члан 222. Вануговорна одговорност власника брода и бродара
- Члан 223. Одговорност за смрт и физичке озљеде
- Члан 224. Одговорност за оштећења ствари и загађење околине
- Члан 225. Одговорност за загађивање са брода и за излијевање уља која се превозе као терет

ДИО СЕДМИ КАПЕТАНИЈЕ И НАДЗОР

Глава I Капетаније

- Члан 226. Подручје дјеловање
- Члан 227. Испоставе
- Члан 228. Руковођење
- Члан 229. Службена одијела

Глава II Инспекцијски надзор

- Члан 230. Субјекти
- Члан 231. Инспекцијски послови
- Члан 232. Надзор над бродовима
- Члан 233. Утврђивање недостатака
- Члан 234. Забрана испловљавања брода
- Члан 235. Послови инспекцијског надзора
- Члан 236. Отклањање недостатака
- Члан 237. Надзор у лукама
- Члан 238. Надзор на пловном путу
- Члан 239. Недостаци на пловном путу
- Члан 240. Угрожавање сигурности пловидбе
- Члан 241. Чланови посаде
- Члан 242. Одобрење за обављање дјелатности
- Члан 243. Повреда закона
- Члан 244. Увјети за инспектора
- Члан 245. Правила службе

ДИО ОСМИ ПЛОВИДБЕНИ ПРЕКРШАЈИ

- Члан 246. Заједничке одредбе

Глава I

Прекршаји и казне

- Члан 247. Страни брод
- Члан 248. Бродар
- Члан 249. Пловидба
- Члан 250. Посада
- Члан 251. Заштитне мјере
- Члан 252. Проведбени прописи
- Члан 253. Ступање на снагу

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

НАЦРТА ЗАКОНА О УНУТРАШЊОЈ И ПОМОРСКОЈ ПЛОВИДБИ

1. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог Закона садржан је у члану III тачка 1(x) Устава Босне и Херцеговине, којим је прописано да су у надлежности институција Босне и Херцеговине успостављање и рад заједничких и међународних комуникација. Из наведеног произилази да су Босна и Херцеговина и њене институције надлежне и за уређење пловидбе на унутрашњим и поморским пловним путевима, на којима важи међународни режим пловидбе.

2. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Босна и Херцеговина као поморска суверена држава, између осталог, треба имати прописе којима се уређује пловидба на унутрашњим и поморским пловним путевима на којима важи међународни режим пловидбе. До сада је ова материја била уређена Законом бивше СФРЈ који је Уредбом из 1992. године преузет као Закон Босне и Херцеговине. Будући да исти не одговара актуелној ситуацији у погледу државног уређења, организације органа управе и власничких односа, указала се потреба за доношењем сасвим новог закона којим ће се пловидба уредити примјерено стварном стању и потребама државе.

Закон на државном нивоу ријешити питања у погледу инфраструктуре и саобраћаја, развоја пловидбе и интегралног управљања и координирања активности око обнове и развоја пловног пута. Успостављање правног, институционалног и оперативног механизма је значајно у контексту усаглашавања методологија при изради правила везаних за пловидбу и доношење мјера за унапређење система у складу са директивама ЕУ, условима глобализације и ширења ЕУ. Потреба доношења Закона постоји ради задовољења пораслих саобраћајних потреба, оживљавања и интеграције свих видова саобраћаја, повезујући Централну и Средњу Европу са Црним морем у ефикасну саобраћајну везу са главним европским коридорима, те правце сјевер-југ са Средоземљем.

У 2003. години Босна и Херцеговина је ратификовала Оквирни споразум о сливу ријеке Саве и протокол о режиму пловидбе („Сл.гласник БиХ“, број 8/03), измјене ратификоване у 2004. години („Сл.гласник БиХ“, број 10/04). У 2006. години Савјет министара Босне и Херцеговине и Влада Р Хрватске потписале су Уговор о пловидби пловним путевима унутрашњих вода и њиховом обиљежавању и одржавању („Сл.гласник БиХ“, број 13/06), а Савјет министара Босне и Херцеговине је именовало представнике Босне и Херцеговине-чланове Међудржавне комисије за праћење провођења и примјене Уговора о пловидби пловним путевима унутрашњих вода и њиховом обиљежавању и одржавању („Сл.гласник БиХ“, бр.2/06 и 40/06). Иначе ријека Сава је у

транспортној политици Европске уније дефинисана као транс-национална оса и да је природно, дио транснационалне осе, Дунав.

Од септембра 2006. године, одлуком Савјета министара Босне и Херцеговине, Лука Брчко има статус међународне луке, отворене за међународни саобраћај што још више истиче потребу регулисања ове материје на нивоу Босне и Херцеговине.

Обзиром на постојеће услове у којима се пловидба одвија, постављањем приоритетних правних оквира унаприједили би се услови за безбједно одвијање пловидбе, на унутрашњим и поморским пловним путевима који припадају Босни и Херцеговини, а на којима важи међународни режим пловидбе. Унутрашња пловидба, у поређењу са осталим видовима унутрашњег саобраћаја, има привредне и еколошке предности, те даје могућност смањења трошкова и негативних утицаја на околину унутрашњег саобраћаја, као цјелине. Предједавајући Савјета министара Босне и Херцеговине, 2007. године потписао је изјаву о приступању Босне и Херцеговине Европском уговору о главним унутрашњим пловним путевима од међународног значаја (АГН Уговор) што нас обавезује на поштовање њених одредаба, односно утврђивање мреже пловних путева и лука, прилагођавање основним техничким начелима као предуслов за задовољавајуће навигацијске услове и технологије унутрашње пловидбе и уређења пловног пута ријеке Саве.

Босна и Херцеговина је потписница 69 међународних аката из ове области (углавном сукцесијом или каснијим приступом) и у смислу УНЦЈОС конвенције (Конвенција Уједињених нација о закону о мору) и ИМО инструмената (Међународна поморска организација) није држава луке, нити има регистар бродова, односно закон и пропис којим се додјељује националност бродовима, издаје релевантна документација којом би се бродови овластили да плове под заставом Босне и Херцеговине, те тако Босна и Херцеговина тренутно није ни држава заставе.

Али, у складу са овим међународним актима Босна и Херцеговина је обалска држава и као таква има одређена права и обавезе које се односе на обалске државе, без обзира на постојање или непостојање унутрашњег законодавства али и са намјером да постане држава заставе и држава луке.

Постоји заједнички интерес за растом превоза пловним путевима у смислу повећања удјела у транспорту роба, чиме се преферира превоз на унутрашњим пловним путевима, слобода пловидбе, модернизација система обиљежавања, уважавајући европске кодове за пловне путеве и препоруке Дунавске комисије, као и уређење пловног пута ријеке Саве довођењем пловности на ниво 1990 године. Закон је релевантна основа за дефинисање циљева будућег развоја, узимајући у обзир природне предности и положај ријеке Саве, која повезује сусједне земље и ријеку Дунав, а у перспективи изградњом саобраћајне инфраструктуре, ће повезати мрежу водених путева на Јадрану.

Овај нацрт закона успоставља примарно законодавство о вези са поморском безбједношћу и регистрацији бродова, пловила, односно обухвата инфраструктуру, регистрацију и документацију брода, сертификате морепловаца, инспекцији односно пружа добру основу за даље усаглашавање законодавства Босне и Херцеговине са законодавством ЕУ, а на шта се обавезала и потписивањем Споразума о стабилизацији и придруживању.

Подржавајући одредбе овог закона, осигураће се смјернице које ће правно уредити сва она питања која се односе на пловила, послове и режим пловидбе, контролу и безбједност саобраћаја и дефинисати приоритетни правци за унапређење сарадње везане за ревитализацију пловног пута, хармонизацију система и унифицирање правила пловидбе.

3. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ПРАВНИХ РЈЕШЕЊА

У дијелу I утврђено је подручје примјене овог закона и значење појединих израза употријебљених у Закону.

У дијелу II утврђени су основни услови којима морају удовољавати пловни путеви, луке, сидришта, зимовници и пристаништа на унутрашњим и поморским водама у Босни и Херцеговини у погледу безбједности пловидбе, оснивање Агенције за унутрашње и поморске путеве Босне и Херцеговине, физичко и правно лице које обавља превоз лица и ствари, управља луком и надлежни органи за послове безбједности; бродске исправе и књиге; услови које морају испуњавати брод, плутајући објекти и чамци; обавезе и одговорности чланова посаде брода и заповједника брода у вези са пловидбом

У дијелу III утврђени су државна припадност и идентификација брода; име и ознака брода, упис и брисање брода, плутајућих објеката и чамаца у одговарајуће Регистре, тј. Уписнике.

У дијелу IV утврђени су основи својинско-правних односа који се тичу статуса брода.

У дијелу V утврђени су превоз и пловидбени послови везани за превоз путника и ствари, тегљење и потискивање и други пловидбени послови.

У дијелу VI утврђене су пловидбене незгоде: судар бродова, спашавање и пружање помоћи, вађење потонулих ствари; заједничке хаварије и допринос хаварији; застарјевање потраживања и одговорност власника брода и бродара; одговорност за смрт и физичке озљеде, одговорност за оштећење ствари и загађење околине, одговорност за загађивање са брода и за излијевање уља односно течних терета који се превозе бродом.

У дијелу VII утврђени су послови и руковођење капетанијом те инспекцијски надзор, послови и мјере које се требају предузимати у циљу обезбјеђења услова за безбједну пловидбу на унутрашњим и поморским пловним путевима.

У дијелу VIII утврђени су пловидбени прекршаји у вези непридржавања одредаба овог закона и прописане казне за те прекршаје, као и овлашћења за доношење подзаконских аката, престанак важности закона којима је пловидба раније била уређена и ступање на снагу овог закона.

4. ПРОВЕДБЕНИ МЕХАНИЗМИ И НАЧИН ОБЕЗБЈЕЂИВАЊА ПОШТОВАЊА ЗАКОНА

Законом је одређено оснивање Агенције за унутрашње и поморске пловне путеве, као управне организације, а у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона, Савјет министара именује директора и замјенике директора Агенције, на начин утврђен Законом. Поред тога Савјетт министара Босне и Херцеговине својом одлуком проглашава пловне путеве на којима важи међународни режим пловидбе те усвоја друге акте, предвиђене овим законом.

У року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине обавезује се донијети подзаконске акте како би се обезбиједило спровођење одредаба овог закона.

Послове инспекцијског надзора над спровођењем Закона о унутрашњој и поморској пловидби обављају инспектори пловидбе на унутрашњим и поморским путевима, а неке од тих послова могу обављати и државни службеници, по овлашћењу министра комуникација и транспорта. Такође, Законом је одређено и изрицање новчаних казни за пловидбене прекршаје предвиђене овим законом.

5. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За извршавање овог закона потребно је обезбиједити одговарајућа средства у Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине, првенствено за одржавање и обиљежавање пловних путева, набавку и постављање навигационих уређаја и опреме, за набавку пловних објеката за службене потребе капетанија, за плату и службену одјећу радника који ће бити запослени у капетанијама.

Потребна средства и динамика њиховог утрошка зависи и од обавеза које произилазе за Босну и Херцеговину из чланства у међународним организацијама те обавеза које произилазе из поменутог Оквирног споразума о сливу ријеке Саве, Споразума о развоју транспортне инфраструктуре у југоисточној Европи и развоја „основних мрежа“.

Препознавајући значај и нужност регулисања и безбједност пловидбе, јачању система управљања водама у циљу повољнијег приступа тржишту, заштити економских интереса и животне околине, Министарство комуникација и транспорта, Министарство саобраћаја и веза Републике Српске, Федерално министарство промета и комуникација те Брчко Дистрикт Босне и Хрцеговине, у марту 2008. године закључили су Споразум о заједничком финансирању пројекта „Обиљежавање пловног пута ријеке Саве“ којим је предвиђено да, за финансирање обавеза по овом пројекту Министарство комуникација и транспорта плати 355.000,00 КМ, Федерално министарство промета и комуникација 330.000,00 КМ, Министарство саобраћаја и веза РС 200.000,00 КМ те Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине 200.000,00 КМ. Сва ова средства биће уплаћена на подрачун, отворен за потребе овог пројекта.

6. КОНСУЛТАЦИЈЕ ВОЂЕНЕ У ПРОЦЕСУ ИЗРАДЕ ПРОПИСА

У процесу израде Закона, као чланови Радне групе коју је именовано министар комуникација и транспорта учествовали су и овлашћени представници надлежних ентитетских министарстава, Владе Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине, Луке Брчко, Лучке капетаније Неум и Лучке капетаније Домањевац, те у складу са Пословником о раду Савјета министара Босне и Херцеговине, прибавила потребна мишљења.